

Jana Seymourová

- Laskavá královna -

ALLISON
WEIROVÁ

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

Jana Seymourová

Laskavá královna

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.bbart.cz

www.e-reading.cz

www.palmknihy.cz

Aison Weirová

Jana Seymourová: Laskavá královna – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Jana Seymourová
- Laskavá královna -

Jana Seymourová
- Laskavá královna -

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

ALISON
WEIROVÁ

Přeložila Eva Křístková

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2018

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2018 Alison Weir

All rights reserved.

Z anglického originálu *Six Tudor Queens. Jane Seymour. The Haunted Queen*
(First published by Headline Review, Great Britain, 2018)

přeložila © 2018 Eva Křístková

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Videňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5082-6 (tištěná kniha)

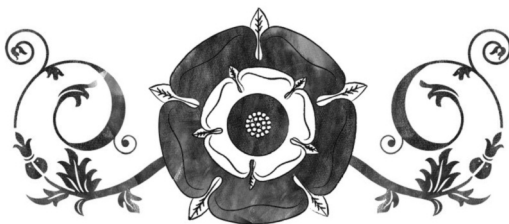
ISBN 978-80-759-5169-4 (ePDF)

ISBN 978-80-759-5167-0 (ePUB)

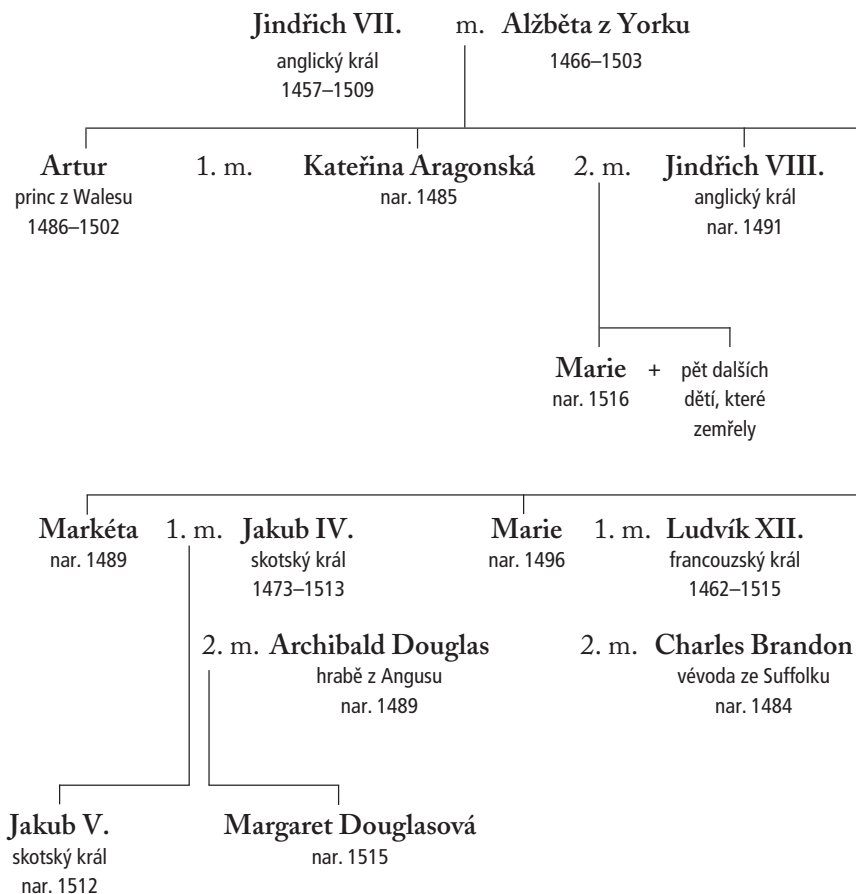
ISBN 978-80-759-5168-7 (Mobi)

Tuto knihu věnuji třem úžasným redaktorkám
(v abecedním pořadí):
Mari Evansové, Susanně Porterové
a Floře Reesové.

1518

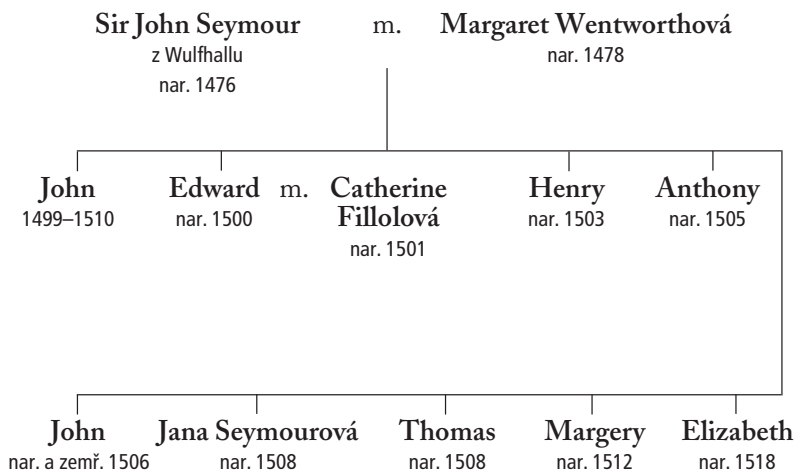

KRÁLOVSKÝ ROD TUDOROVců

SEYMOUROVÉ

Je to ta nejlaskavější dáma, jakou jsem kdy poznal, a nejhezčí královna v celém křesťanském světě. Ujišťuji vás, můj pane, že se král povznesl z pekla do nebe pro vlídnost této a svárlihost a omrzlost té druhé. Až budete zase králi psát, povězte mu, jakou vám dělá radost, že se oženil s tak okouzující dámou.

(Z dopisu sira Johna Russella lordu Lisleovi, 1536)

Neboť skvostné koruny a vznešená žezla
jsou jen posly neštěstí a smrti.

(Z autorčiny básně)

Část první
Jistá mladá dáma

Kapitola 1

1518

„Tak na zdraví nevěsty!“ usmál se sir John Seymour a pozvedl pohár. Společnost přípitek opakovala.

Jana upila vína a po očku pozorovala, jak se její nová švagrová půvabně rdí. Edward vypadal, že mu jeho mladá choť učarovala. Catherine, o rok mladší než on, byla ve svých sedmnácti letech líbezná dívka. Jana se v duchu podivovala, jak zkušená je v umění koketerie a jak žádostivě po ní muži pokukují. Zdálo se, že okouznila i otce. Ten Catherinin, sir William Fillool, seděl pohodlně opřen na židli a tvářil se spokojeně – a jak by ne, když Edward měl jako nejstarší syn a dědic svého otce skvělé vyhlídky a neskrýval odhodlání vydobýt si úspěch. A Jana už ve svých deseti letech věděla, že pro ctižádostivého mladého muže bude sňatek s dobře vychovanou spoludědičkou bohatého vlastníka půdy velkou výhodou.

Sir William se svého času neopomněl pochlubit, že Fillolové mohou své předky vystopovat až mezi druhy Viléma Dobyvatele.

„A my, Seymourové, rovněž!“ kontroval samolibě Janin otec, vědom si svého skvělého společenského postavení.

Celkem vzato to byl víc než žádoucí svazek, hodný tak velkolepé oslavy. Dlouhý stůl v Široké komnatě na Wulfhallu se prohýbal pod tíhou mís plných vybraných pokrmů připravených pod bedlivým dohledem samotné lady Seymourové. Ozdobou tabule bylo maso a drůbež na všemožný způsob a středobodem hostiny se stal velkolepý pečený páv, po dohotovení znovu oděný do svého nádherného pernatého hávu. Sir John opatřil nejlepší vína z Bordeaux a každý z přítomných hostů měl na sobě krásné nové oblečení ušité jen pro tuto příležitost.

Za normálních okolností sídlil sir William necelých padesát mil od Wulfhallu ve Woodlands nedaleko Wimborne, ale kvůli dceřině svatbě otevřel pro společnost své vzdálenější sídlo Fillool's Hall v Essexu, kam celá Janina rodina – otec, matka i všech jejich sedm dětí – vážila dalekou cestu, jen aby u toho mohli být. Otec byl přítom ze své nové snachy tak unesen, že trval na tom,

aby sir William i lady Dorothy svou Catherine doprovodili, až si ji Edward odvede na Wulfhall, a oslavy tak mohly pokračovat. Matku ovšem otcovo rozhodnutí uvrhlo do víru překotných příprav, ale všichni se nakonec shodli na tom, že se svého úkolu zhostila se ctí.

Stmívalo se a služebníci zapalovali svíce na krbové římse i na okenních parapetech. Jejich tančící plamínky se mihotavě odrážely ve skle mřížkovaných oken, jež byla zasazena do kamenných rámců. Jana sledovala, jak se Edward s Catherine baví a dokonce si vyměňují kradmý polibek, a blesklo jí hlavou, že za necelý rok a půl dospěje i ona do věku na vdávání. Naštěstí nic nenasvědčovalo tomu, že by s ní otec měl nějaké plány.

Jana totiž po vdavkách nijak netoužila. Chtěla se stát jeptiškou. Všichni si ji kvůli tomu dobírali a nebrali ji vážně. Jen ať se smějí, říkala si. Brzy zjistí, že pokud jde o odhodlání dostat od života, co chce, je stejně pevná jako její bratr Edward. Nedokázala si vůbec představit, že by jí její bodrý otec nebo milovaná matka něco zakazovali. Věděli o snu, který se jí zdál a v němž poklekala v závoji řeholnice před Pannou Marií. Ten sen měla asi před rokem v noci poté, co ji rodiče vzali na návštěvu ameburského převorství svatého Melora. Obrovský chrám s vysokou osmibokou zvonící na malou Janu hluboce zapůsobil, a tak se se svými sourozenci se sepjatýma ručkama vroucně modlila, jak ji to odmalíčka učili, před oltářem zasvěceným mladičkému princovi Melorovi, jehož nechal jeho vlastní strýc zavraždit.

Od té doby věděla, že v budoucnu chce žít na tomto svatém místě. Představovala si, jak při bohoslužbách zpívá ve sboru s ostatními sestrami, jak sbírá jablka v sadu nebo loví ryby v některém z rybníků, nadosmrti zaslíbená Bohu a usilovné práci. A příští rok už bude dost stará na to, aby se v Amesbury mohla stát novickou.

Pro tuto chvíli však byla šťastná, že může být s rodinou, smála se žertům pronášeným u tabule, vychutnávala si skvělé jídlo a přela se s o rok mladším bratrem Thomasem, který se střefoval do novomanželů cukrátky. Matka se mračila.

„Catherine, musíte mého nejmladšího syna omluvit,“ ozvala se. „Nikdy neví, kdy přestat. Tome, nechej toho!“

„Myslím, že chlapec to s tou svou opovázlivostí daleko dotáhne,“ poznamenal shovívavě otec. Matka se jen ušklíbala.

„Je to rošťák,“ pronesl bez náznaku úsměvu Edward. Jana zaslechla, jak si matka tiše povzddechla. Edward neměl pro mladšího bratra ani špetku pocho-

pení a odjakživa ho považoval za neřáda. A Thomas až moc dobře věděl, jak bratra vyprovokovat, pevně odhodlán nenechat se jím zastínit. Byl to však nerovný zápas, neboť Edward byl o osm let starší a navíc byl dědicem rodového majetku. Vždycky bude mít navrch. Když bylo Janě šest let, poslali ho jako páže do Francie v doprovodu královny sestry, princezny Marie, když se vdávala za krále Ludvíka, a hned následujícího roku nastoupil ke studiím na univerzitách v Oxfordu a Cambridgi, odkud odešel ke dvoru sloužit králi Jindřichovi a jeho prvnímu ministrovi, kardinálu Wolseymu, o němž mnozí tvrdili, že právě on je skutečným vládcem Anglie.

Ve velké síni panovalo horko. Ač léto vrcholilo, matka trvala na tom, že nechá v obou krbech zapálit oheň, kdyby byla někomu zima. Jana si stáhla z hlavy věneček z kvítí, protože květiny vadly, a uhladila si své dlouhé kadeře. Byly slámově plavé a vlnily se jí po ramenou jako hebké hedvábí. Edward, Thomas, Anthony i maličká Elizabeth byli tmavovlasí po otci, zatímco Jana, Harry a Margery byli po matce.

Při pomýšlení na to, jak jí při skládání řádového slibu její krásné vlasy ostříhají, Jana na okamžik posmutněla. Vlasy byly to jediné, čím se mohla doopravdy pyšnit. Tváře měla příliš kulaté, nos moc výrazný, špičatou bradu, malá ústa a pleť nezdravě bledou. Rozhlédla se po bratrech a roztomilé sestřičce Elizabeth a beze stínu hořkosti či závidosti ji napadlo, že všichni jsou hezčí, zábavnější a živější než ona.

V rození dětí byla matka stejnou přebornicí jako v plnění všech ostatních domácích povinností. Než přišla Jana na svět, porodila pět synů, třebaže Jan, na něhož si Jana pamatovala jen velmi matně, zemřel ve svých jedenácti letech a další Jan skončil ještě jako nemluvně. Harry a Anthony byli ze zcela jiného těsta než jejich bratři. Harry byl bezstarostný a neměl žádné ambice, jež by přesahovaly hranice wulfhallského panství, zatímco Anthony byl pohroužen do studia a jistě bude brzy následovat Edwarda na univerzitu. Mluvívalo se i o tom, že se vydá na církevní dráhu. To Janu povzbudilo. Mohou-li si rodiče předcházet nebesa tím, že Bohu zasvětí syna, oč větší budou jejich zásluhy, jestliže mu dají také dceru.

U slavnostní tabule měla dovoleno sedět i šestiletá Margery, zatímco maličká Elizabeth, kterou chůva přinesla, aby ji hosté mohli obdivovat, už nyní tvrdě spinkala nahoře v dětské komnatě.

Wulfhall byla rušná domácnost – a šťastná. Jak se tak Jana rozhlížela po velké místnosti plné veselých, hodujících příbuzných, zaplavil ji pocit blaha

a spokojenosti. Ať už jí budoucnost přinese cokoli, byla hrdá na to, že je Seymourová z Wulfhallu.

Dokud byla Jana maličká, myslela si, že někde ve Wulfhallu musí být vlci, jak napovídal název sídla. Bázlivě nakukovala za každý roh a pootevírala skříně i příborníky, jestli na ni odněkud nějaký nevyskočí. Nejednou v noci nemohla spát a plna úzkosti přemýšlela, co by asi dělala, kdyby na nějaké z těch zvířat narazila. Jednou na ni ze spížirny vyskočil Thomas a zakřičel: „Jsem vlk!“ Otec, který tehdy uslyšel její křik, Thomasovi pořádně vyčinil a vysvětlil jí, že název Wulfhall nemá s vlky pranic společného.

„Kdysi se tenhle dům jmenoval Ulfova síň po saském šlechtici, který ho před stovkami let postavil,“ řekl a posadil si ji na klín. „V průběhu doby se název maličko změnil. Tak už se nebojíš, zlatíčko?“ Políbil ji, postavil ji na zem a uklidněnou nechal odejít za chlapci.

Jana věděla, že Wulfhall byl během staletí několikrát přestavován a opraven. Současné sídlo bylo asi tři sta let staré a mělo dvě nádvoří – Malé, kde se nacházely kanceláře a hospodářské prostory, a Velké, kde bydlela ona a celá její rodina. Spodní části zámku byly postaveny z prastarých, věky omšelých kamenů, na něž navazovalo hrázděné patro z mohutných trámů a bíle omítnutého zdiva. Krytým vchodem se vstupovalo do velké síně, na jejímž konci vedly dveře do menší Široké komnaty, kde se rodina scházela raději než v síni, protože bylo snadnější ji vytopit. Za slunečných dnů zářila okna v Široké komnatě i v kapli tisíci odlesků a jasné barvy vitráží se třpytily jako šperky. V jednom rohu Velkého nádvoří se tyčila věž – pozůstatek staršího hradu.

Sir John byl bohatý muž, který vlastnil v hrabství Wiltshire rozsáhlé statky, což mu umožnilo vybudovat módní dlouhou chodbu s okny, kde se za deštivých dnů mohli členové jeho rodiny procházet. Ze stěn obílených vápennou omítkou na ně přitom shlížely jejich portréty vytvořené potulnými malíři, kteří ve snaze najít si práci čas od času zavítali na Wulfhall. Mezi obrazy se nacházela i imaginární podobizna zakladatele rodu Seymourů, normanského rytíře Williama de St. Maur.

Ach ne, pomyslela si Jana. Otec teď začne všechny nudit s rodinnou historií.

„Přišel v době normanské invaze roku 1066 s Vilémem Dobyvatelem,“ vychloubal se pyšně sir John. „Od té doby Seymourové věrně slouží Koruně. Bývali jsme farmáři i vlastníky půdy. Zastávali jsme veřejné úřady a zastávali jsme je dobře. Někteří členové rodu dokonce zastupovali toto hrabství v parla-

mentu. „Dolil si pohár. Rozohňoval se. Jeho děti ten příběh slyšely už mnohokrát. „Ve svých osmnácti letech jsem byl pasován na rytíře. Bojoval jsem tehdy po otcově boku proti cornwallským vzbouřencům. Asi víte, že jsem byl po korunovaci jmenován osobním komorníkem krále Jindřicha.“

Sir William přikývl. „Je k neuvěření, že je to už deset let. To bylo řečí o dobytí Francie, a kde nic, tu nic!“

Za francouzského tažení otec bojoval v králových službách (a své úspěchy pravděpodobně zveličoval, jak za jeho zády nejednou poznamenala matka, přičemž se ale laskavě usmívala).

„Všeho do času, všeho do času,“ pronesl rozšafně sir John. Zjevně mu mnohem víc záleželo na tom, aby na svého hosta udělal dojem úspěchy své rodiny. „Vidíte ten lovecký roh na zdi?“ otázal se a ukázal na velký slonovinový roh vykládaný stříbrem, který visel na železných háčích nad krbem. „Mám tu čest nosit jej jako dědičný správce Savernakeského hvozdu. Jen se podívejte z okna na ten les v dálce.“ A ukázal na hustě zalesněnou linii oblych pahorků. „Je to prastarý hvozď, který se táhne na západ až k Marlborough a Bedwyn Magna, což je naše nejbližší farnost.“

Jana čekala, že se teď otec začne vychloubat, jakým schopným administrátorem se stal od těch dob, kdy přestal bojovat, a na jaké diplomatické mise jej král Jindřich vyslal. Ne nadarmo byl šerifem Wiltshiru, Dorsetu a Somersetu. Ne nadarmo byl smířčím soudcem Wiltshiru.

Ale to neudělal. „V danou chvíli se spokojují s farmařením,“ prohlásil. „Člověk se musí držet na čele změn. Mám tu na Wulfhallu dvanáct set sedmdesát akrů půdy a všechnu jsem ji přeměnil na pastviny pro ovce.“

Sir William pozvedl husté obočí. „A neměl jste s tím žádné potíže? Jiní pánové, jež znám a kteří svou půdu ohradili k chovu ovcí, se setkali se zuřivým odporem. I sir Thomas More, s nímž jsem se setkal u dvora, říká, že ovce požírají lidi. A je to pravda. Bohatnete-li vy, vznešení páni, ba i služebníci boží, na produkci té nejjemnější a nejdražší vlny, ubíráte tím prostor pro orbu. A to připravilo mnoho chudáků o práci.“

„Mezi mými nájemci se sice ozývaly nějaké nespokojené hlasy,“ připustil otec, „ale já jsem se postaral, aby nikdo nestrádal, a pokud jim hrozila nouze, našel jsem jim jiné zaměstnání. Proto mohu být pyšný, že jsem si zachoval jejich lásku.“ Třebaže byla Jana ještě malá, z rozhovorů s lidmi na jejich statcích věděla, že o otci smýšlejí dobře, a Edward se nechal slyšet, že o otcových úspěších v hospodaření se mluví až u dvora.

Přípozdívalo se a na krajinu se snášela vlahá noc pozdního léta. Muži začínali nad svými poháry hlučet a matka zahrnala mladší dítku na kutě. Catherine zívála a její otec poznamenal, že je nejvyšší čas, aby si šla lehnout. Edward vyskočil, aby ji doprovodil.

I Jana vstála a omluvila se. V síni bylo horko a ona si s úlevou vyšla na čerstvý vzduch.

Na Wulfhallu nejvíc milovala trojici zahrad, které zámek obklopovaly. Zabloudila do Zahrady staré dámy, jež se nacházela hned proti domu a dostala jméno po babičce Seymourové, která se narodila jako Elizabeth Darrellová a zemřela krátce po jejím narození. Elizabeth měla velkou slabost pro pěstování všeho, co rostlo, a zahrada, již vytvořila, hýřila všemi barvami. Byly tu růže, opojně vonící fialy a macešky, jakož i všelijaké keře sestříhané do tvarů šachových figurek. Na východ od babiččiny zahrady se rozkládala Zahrada mladé dámy, která bývala odjakživa matčiným hájemstvím. Záhony plné bylin, jež tu začala pěstovat, když se sem provdala, dosud kvetly. Byliny nacházely použití v kuchyni i ke zhotovování léků a mastí či k provonění rohoží, jež zakrývaly podlahy. Naopak směrem na západ se prostírala Velká oplocená zahrada s malovaným látkovým plotem a záplavou lučních květů, kde si Jana i její sourozenci s oblibou hrávali a skotačili.

Jana se posadila na lavičku, a jak si tak užívala příjemného večerního vzduchu, bezděky ji napadlo, jak je šťastná, že má tu nejúžasnější matku na světě. Lady Seymourová byla duší domu. Přes všechnu mužskou autoritu sira Johna se Wulfhall odjakživa točil kolem ní. Po většinu dopolední se Jana a Margery zdržovaly v kuchyni nebo v přípravně, kde je matka učila, jak vést velkou domácnost.

„Jednou se vám to bude hodit, až se Bohu uráčí seslat vám manžela,“ říkávala dcerám. A kdykoli uviděla, jak Jana otevírá ústa, aby se proti tomu ohradila, dodala s mrknutím oka: „I jeptišky potřebují být dobré hospodyně!“

Matka neustále pobíhala po domě a dohlížela na to, zda se maso na rostech náležitě obrací či jestli je chléb k pečení už vykynutý. Přes svůj urozený původ – pocházela z rodu, mezi jehož předky byli i králové – se matka neštítala hledět si takových povinností nebo dokonce sama přiložit ruku k dílu. Jako paní velké šlechtické domácnosti brala svou odpovědnost velmi vážně. Její tabule byla v tomto koutu země vyhlášená a její pověst ta nejlepší. Běda kuchaři či kuchyňské děvečce – ale i kterékoli z dcer –, jejichž práce by nedostála jejím očekáváním.

Ne že by jí služebnictvo nemělo rádo nebo se jí bálo. Byla to laskavá a vládná paní, zároveň však respektovaná a lidé jí na slovo poslouchali. Jen málokdy musela na někoho zvýšit hlas nebo se uchýlit k bití, s jakým se sloužící často setkávali u jiných pánů. Dokonce i divoký Thomas ji bez odmlouvání poslouchal. Všechny její děti ji zbožňovaly a služebnictvo jí žehnalo coby bohabojná a štedré paní. Jen málokdo odcházel z jejích služeb z vlastní vůle.

Matka se ze všech sil snažila vštípit všem svým podřízeným mravní hodnoty, jako jsou čestnost, poctivost, pokora a poslušnost. Své dcery vychovávala k věrnosti a poddajnosti vůči rodičům, a až přijde čas, i vůči jejich manželům. Měla je k tomu, aby se chovaly skromně, jak se sluší na křesťanské dámy. Především však učila své děti milovat Boha, prokazovat úctu starším a výše postaveným a ctít svého krále a římského papeže.

Kdykoli stávala u vydrhnutého kuchyňského stolu nebo destilovala parfémy či připravovala léky, často vzpomínala na minulost, neboť i ona věřila, že by její děti měly znát historii svého rodu. A tak všechny uměly odříkat, že se narodila jako Wentworthová ze Suffolku a že k jejím předkům patřil král Eduard III., mocný rod Nevillů i sir Henry Percy zvaný „Prchlivec“ – hrdina dávné bitvy u Shrewsbury. Jako mladá dívka bývala vyhlášenou krasavicí a ještě dnes, ve svých jedenačtyřiceti letech, to byla žena jako lusk s hebkou růžovou pletí a krásnými vlasy.

„Když mi bylo sedmnáct,“ vyprávěla ráda Janě a Margery, „bývala jsem dvorní dámou vévodkyně z Norfolku v Yorkshiru. Jednou v květnu se tam na hradě Sheriff Hutton pořádala slavnost a tehdejší nejlepší mladý básník, pan Skelton, tam za své umění dostal cenu v podobě hedvábné šerpy vyšité zlatem a perlami. Napsal mi tehdy báseň.“ Zahleděla se do dálky, jako by se v duchu přenesla do onoho dávného léta a vybavovala si, jaké to bylo, když jako mladá dívka stála na prahu života. „Jmenovala se ,Slečně Margery Wentworthové‘ a pan Skelton mě v ní nazval ,krásnou prvosenkou‘.“ Jana si v duchu pomyslela, že ten příměr stále platí. Seymourové dosud chovali v rodinných písemnostech opis té básně vyvedený něčím kostřbatým rukopisem a při několika příležitostech jej vytáhli na světlo, aby se jím pochlubili.

Kdykoli matka hbitě tvarovala rukama pečivo do podoby růží, ráda vzpomínala i na dobu svých námluv. „Dva roky poté, co mi pan Skelton věnoval svou báseň, jsem poznala vašeho otce. Byl tehdy čerstvě pasován na rytíře a požádal o mou ruku. Ach, byl to švarný elegán a já jsem se do něj beznadějně zamilovala. Měl pověst jednoho z těch nových mladých mužů, jež si starý král

velmi oblíbil – mužů, kteří se prosazovali spíše loajalitou, tvrdou prací a vlastní přičinlivostí než díky svému urozenému původu. Váš dědeček Wentworth v něm tyto vlastnosti postřehl a správně odhadl, že mi bude dobrým manželem. Pro vašeho otce to byla samozřejmě velmi dobrá partie, přesně v duchu rodinné tradice, neboť předkové Seymourů výhodnými sňatky rozhojnili své statky i bohatství a vylepšili si postavení. Ale naše manželství je nejskvělejší ze všech. Být v něm šťastná je pro mě největší požehnání.“ Matka se usmála a přes svůj věk se lehce začervenala. Každý mohl vidět, že rodiče jsou spolu šťastní. Jana pozorovala, jak se k sobě chovají jiné manželské páry, a už si stáčila všimnout, že ne všichni spolu vycházejí tak dobře. A zdálo se jí, že manželství je velká sázka podobně jako hazardní hry, jež spolu s bratry hrají za dlouhých zimních večerů.

Ráno po svatební hostině skoro všichni dlouho vyspávali a mnozí si léčili bo-lehlav. Zato Jana brzy vyskočila z postele, kde spávala s Margery, v naději, že se jí podaří zdržet se chvíli o samotě v kapli, než se objeví matka a zavolá ji na pomoc do kuchyně.

Kaple se nacházela hned za Širokou komnatou. Pod okny s kamennými kružbami a barevnými vitrážemi s motivy Zvěstování stál oltář ozdobený hedvábým vyšívaným přehozem, jenž kryl čelní stranu oltářního stolu, krucifix vykládaný zlatem a drahými kameny a velmi ceněná sádrová soška Panny Marie s dítětem. Jana si pomyslela, že tvář Matky Boží je to nejkrásnější, co kdy viděla: klidná, vážná a jasná – přesně taková, jakou by se po vzoru Boho-roděčky měla snažit být i ona.

Vzduch prostupovala těžká vůně květin, jež tu matka na počest novoman-želů rozmístila. Před oltářem už klečel rodinný kaplan otec James, který Janu a její bratry od dětství vyučoval. Jak dobře se pamatovala na svou první dětskou učebnici, kterou nosila zavěšenou na krku, i na to, kolik práce jí dalo naučit se písmenka, číslice a základy katechismu! A pokud reptala, ujistil ji kněz, jak může být ráda, že má tak prozíravé rodiče, kteří jsou toho mínění, že malým holčičkám bude ku prospěchu, naučí-li se číst a psát. Ona však měla mnohem raději ruční práce, které ji učila matka. Vyšívané čapky, čepce a živůtky, které zhotovovala jako dary, se staly chloubou mnohých jejích přátel. I přehoz na oltáři byl jejím dílem a ona byla přesvědčena, že její zručnost přijde klášteru v Amesbury vhod. O své budoucnosti měla jasno.

Otec James se pokřížoval, vstal a pozvedl ruce na uvítanou.

„Jano, moje dcero!“

Byl to srdečný muž, kterého jeho malé stádečko věřících milovalo, a Janě byl přítelem, jemuž mohla důvěřovat.

„Otče,“ pravila, „přišla jsem se pomodlit, ale když jsem vás tu teď našla, chci vás poprosit o pomoc.“

„Posaď se, mé dítě,“ řekl otec James a ukázal na kožené polstrované křeslo sira Johna. „Jak ti mohu pomoci?“

Matka stála v Široké komnatě a dohlížela na to, aby ji sloužící po včerejší oslavě uvedli znovu do obvyklého stavu.

„Mohu s vámi mluvit?“ zeptala se Jana.

„Co se děje?“ otázala se matka a zamračila se na jednu ze služebných. „Utři ten stůl pořádně, Nell!“

„Můžeme si, prosím, promluvit v soukromí?“

„Tak dobře.“ Matka pokynula správci. „Dohlédněte na to, aby byla místnost pořádně uklizena,“ nařídila a pak odvedla Janu do salonku – malého pokojíku, který byl jen a jen jejím hájemstvím a kde měla uloženy veškeré rodinné písemnosti a záznamy. Odtud vládla své domácnosti.

„Tak,“ pronesla a posadila se ke stolu. „Co tě trápí, Jano?“

Jana se usadila na židli, která tu byla připravena pro každého, kdo si přál prohodit pár tichých slov se svou paní. „Matko, já to myslím opravdu vážně. Chci se stát jeptiškou v Amesbury.“

Lady Seymourová se na ni dlouze zahleděla. „Já vím. Ale ještě ti nebylo ani jedenáct let, Jano, a tohle rozhodnutí nemůže člověk učinit lehkovážně. Až budeš starší, třeba tě nějaký mladík požádá o ruku a všechny myšlenky na to, stát se jeptiškou, vyletí komínem. Víím to, zažila jsem to – a v jednom případě už bylo pozdě. Dívka, moje vlastní sestřenice, potkala mladého muže, který se přijel s jejími příbuznými podívat, jak skládá poslední řádový slib. Byl zasnoubený s její sestrou, ale když ho po obřadu uviděla, bláznivě se do něj zamilovala a to ji zničilo. Nechci, aby se to stalo i tobě.“

Jana cítila, jak se jí do očí derou slzy zklamání. „Já ale vím, že mám poslání! Právě jsem to řekla otci Jamesovi a on se mě ani nepokoušel odrazovat. Řekl mi, abych si promluvila s vámi a vyžádala si vaše požehnání. Vííte přece, že toužím připojit se k těm dobrým sestrám a žít v míru a pokoji toho nádherného převorství. Nechci se vdát.“

„Drahé dítě, v konventu obvykle nebývá žádný klid a vnitřního míru člověk

dosahuje jen za velmi vysokou cenu. Je to tvrdý život, žádný únik před světem. To musíš pochopit.“

Jana si povzdechla. „Proč se mi to každý snaží ztěžovat?“

Matka se usmála. „Máš-li vskutku poslání, pak na tebe Bůh počká. Než ten krok učiníš, musíš ještě mnoho věcí pochopit – přinejmenším to, o co všechno přijdeš. Nedívej se na mě tak, dítě. Žádám po tobě, jen abys ještě nějaký čas setrvala v našem světě a trochu víc jej poznala, než se definitivně rozhodneš ho opustit. Jestli budeš cítit totéž, až ti bude osmnáct, promluvíme s tvým otcem.“

„Osmnáct!“ opakovala Jana. „To je ještě osm roků.“

„Poslyš, Jano,“ pronesla matka něžně, „v nadcházejících několika letech se v mnoha směrech změníš. V osmnácti z tebe bude úplně jiný člověk, daleko zralejší. Vytrvej a buď trpělivá. Na dobré věci se vyplatí čekat.“

„Ale...“

„To je pro tuhle chvíli moje poslední slovo. A ne abys hned běžela za otcem. V téhle věci jsme oba zajedno.“

Kapitola 2

1526

Jana stále lpěla na svém přesvědčení, že je povolána stát se jeptiškou. Po jejích osmnáctých narozeninách, když rodiče viděli, jak pevně je odhodlaná, dali jí konečně své požehnání a vyměnili si listy s představenou kláštera v Amesbury Florence Bonneweovou. Nakonec představená vyzvala sira Johna, aby svou dceru přivedl.

Když se rodina shromáždila ve velké klášterní dvoraně, aby se s ní rozloučila, Jana na okamžik zaváhala. Věděla samozřejmě, že složí-li řádové sliby, musí se vzdát rodiny i světského života, a znovu a znovu si kladla otázku, zda je na tuto obět připravena. Odjakživa si byla jista, že ano, ale když teď všichni její milovaní stáli kolem ní a matka i sestry nezasvěně plakaly, zjišťovala, že o svém rozhodnutí pochybuje.

Potřebují mě, našeptával jí vnitřní hlas. Edward a Catherine spolu oči-vidně nejsou šťastní, třebaže je těžké uhadnout proč. Co se mezi nimi pokazilo? Vždyť v prvních měsících manželství vypadali tak spokojeně. Catherine se svými medově zlatými vlasy a úsměvem, při němž se jí dělaly ve tvářích d'olíčky, byla velmi půvabná, ale od té doby, co o ni Edward zjevně ztratil zájem, se u ní ten úsměv objevoval jen výjimečně. Usmívala se už jenom na svého synka Johna, nápadně podobného svému dědečkovi, na jehož počest dostal jméno. Narodil se rok po svatbě a bylo mu teď sedm let – stejně jako jeho nejmladší tetě Dorothy, o níž sir John žertem říkával, že by se měla jmenovat „Malé překvapení“, protože on i lady Seymourová žili v domnění, že od té doby, co se narodila Elizabeth, je už jejich rodina kompletní.

Ze všech nejvíc jí ale potřebuje matka, uvědomovala si. Jak dospívala, lady Seymourová na ni čím dál víc spoléhala a poslední dobou se navíc zdálo, že není ve své kůži. Něco jí trápilo. Dokonce i otcí to dělalo starost a Jana se bála, jestli před nimi neskrývá nějakou vážnou nemoc. Když na ni však uho-dila, matka pokaždé trvala na tom, že se cítí skvěle.

I Catherine plakala a objímala přitom ošívajícího se Johna. Poslední dobou

plakala snad až příliš často. Jednou ji vzal otec konejšivě kolem ramen. Bylo až dojemné, jakou náklonnost ke své snaše choval.

Jana objala napřed Edwarda. Dobře věděla, že za kamennou tvář skrývá žal nad jejím odchodem. Dokonce i Thomas byl vážný, když se k ní sklonil a políbil ji na rozloučenou. Harry polykal slzy, všele ji objal a Anthony jí požehnal. Jak jí budou všichni chybět! Dlouze se objímala se sestrami a nakonec ji matka pevně přivinula k hrudi.

„Bůh s tebou, mé milované dítě,“ plakala. „Brzy se na tebe přijedu podívat.“

Představená kláštera byla statná, přímo impozantní žena s růžovými tvářemi pod sněhobílou rouškou. Seděla klidně ve svém přijímacím pokoji a velmi rozumně navrhla, aby Jana napřed mezi jeptiškami pár týdnů žila, aby si ověřila, zda je život v konventu vskutku ta pravá cesta, kterou se chce vydat.

„O věnu teď nebudeme mluvit, dokud se nerozhodneš, že s námi zůstaneš, ale nějaký příspěvek na tvůj pobyt bychom uvítali, neboť náš řád je zaslíben chudobě.“

Letmé rozhlédnutí po přijímacím pokoji matky představené s krásným tureckým kobercem, vyřezávaným dubovým nábytkem a stříbrným nádobím tomtuto tvrzení zjevně odporovalo, ale sir John jí rychle podal těžký měšec. Potom stiskl Janě ruku, dal jí své požehnání a vyšel ze dveří.

Pod přísnou vládou matky představené si Jana brzy uvědomila, kolik svobody měla doma na Wulfhallu a jak shovívaví byli její rodiče. Po životě v rušné domácnosti, kde se neustále něco dělo, jí ticho v klášteře brzy začalo připadat nesnesitelné. Jídlo bylo fádňí a ani zdaleka ne tak skvělé a bohaté jako u matky. Slamník v cele byl tenký a hrbolatý a černý hábit, který jí dali, ji škrábal na kůži. Bylo jí však jasné, že od duchovního života nemůže očekávat žádné světské pohodlí. Věděla, že bude muset v noci vstávat na bohoslužby, ale nedovedla si představit, jak vyčerpávající to neustálé přerušování spánku bude. Čekala, že se po ní bude vyžadovat zdrženlivost, ale neuvědomila si, že se už nikdy nebude smět dotknout jiné lidské bytosti, pokud to nebude vyžadovat nějaká naléhavá potřeba. Smířila se s myšlenkou, že bude muset umrtvovat tělo, ale netušila, že bude po většinu času mrznout s výjimkou pouhé hodiny denně, kdy měly jeptišky dovoleno ohřát se v jediné komnatě, kde se v klášteře topilo.

Vytrvala však. Při nádherném sborovém zpěvu jeptišek se její duše povznášela k nebesům. Dlouhé hodiny se modlívala v kapli, v duchu rozmlouvala

s Bohem a snažila se dosáhnout vnitřního míru, který by jí umožnil zaslechnout Jeho hlas. S úctou se skláněla před sochami svatých a začínal se v ní rodit pocit, že i tito světci jsou stejně jako socha Panny Marie v domácí kapli na Wulfhallu jejími přáteli. Oblíbila si sestry, s nimiž se během každodenních chvil odpočinku blíže seznámila, a měla radost, když chválily její výšivky.

Na konci zkušebního období v Amesbury však odešla domů. Mír, který doufala v klášteře najít, jí unikal. Pokaždé jako by se vynořilo nějaké světské pokušení, proti němuž musela bojovat. A cítila, že na to nemá dost sil.

A byla tu ještě další věc, dosti znepokojivá. Jestliže se jeptišky zaslíbily chudobě, jak to, že matka představená Florence nosí hábit z čistého hedvábí a v její pohodlné přijímací komnatě jí podávají ty nejvybranější pokrmy? A jak to, že má dovoleno chovat pokojového psíka, odporné uňafané zvířátko, které cení zuby na kohokoli, kdo se k němu jen přiblíží, ale svou paní nechá, ať si ho bere na klín a laská ho?

„Nevím, jestli jsem stvořena pro klášterní život,“ přiznala Jana v poslední den svého pobytu. Ve skutečnosti tím chtěla říct, že Amesbury není takové, jaké si ho představovala.

„Tento život si žádá oddanost,“ řekla matka představená. „A já bych měla raději odhodlanou než pochybující jeptišku. Jdi domů, dítě, a vše si ještě jednou rozmysli. S mým požehnáním.“

A tak se Jana vrátila domů rozpolcená. Čím větší kus šestnáctimílové cesty do Wulfhallu měla za sebou, tím si byla jistější, že Amesbury není nic pro ni. Věděla, že něco z toho, co tam zažila, jí bude chybět, ale jiné věci ráda ozelela a ponechala jednou provždy za sebou.

Její rodina se radovala, že ji zase vidí.

„Chyběla jsi nám,“ řekl Harry a vřele ji objal. „Wulfhall bez tebe není, co býval.“

„Na jeptišku jsi nebyla nikdy stavěná,“ usmál se Anthony.

Matka ji objala a zavrtěla hlavou. „Měla jsem podezření, že si to rozmyslíš,“ usmívala se.

Jana ji políbila a v tom polibku skryla lehké podráždění. „Já nevím. Třeba mě čeká budoucnost v nějakém jiném klášteře. Budu vám o Amesbury vyprávět. Možná to není to nejlepší místo k životu na zkoušku. Ještě pořád se chci stát jeptiškou.“ Ráda by jim všem dokázala, že se pletou.

Kapitola 3

1527

Jana zahalená v plášti lemovaném kožešinou pozorně sledovala, jak se její sokol vrhá na vyhlédnutou koroptev. Pro matčin zvěřinový koláč budou mít plnou brašnu ptáků. Bylo příjemné vyjet si na lov se sokoly s veselou společností dospělých bratrů a patnáctileté Margery. Milovala pohled na svého sokola, jak se vznáší vysoko po azurově modré obloze a pak se náhle střemhlav snáší k zemi. Svoboda, jakou cítila, když seděla v koňském sedle, byla opojná stejně jako vzrušení z bohaté kořisti.

Zatímco Anthony utíkal pro úlovek, zahlédla Jana, jak k nim po svahu sjíždí klusem Edward. Byl to teď „sir“ Edward, neboť vévoda ze Suffolku, pod jehož velením sloužil dlouhé čtyři roky ve Francii, jej pasoval na rytíře. Toto byla jedna z mála příležitostí, kdy se objevil doma, protože poslední dobou býval často u dvora nebo na severu země. Většinu z předchozích dvou let strávil na hradě Sheriff Hutton v Yorkshiru v postavení nejvyššího štolby nemanželského syna krále Jindřicha vévody z Richmondu – osmiletého chlapce, stejně starého, jako byl jeho malý John. Toto žádané místo mu zajistil sám král.

„Bravo!“ zavolal. „Ale už bychom měli jet domů.“

„Zdržme se ještě půlhodinku!“ křikl Thomas vyzývavě. Stále se nedokázali na ničem shodnout.

„Matka už určitě čeká,“ opáčil Edward tónem, který nepřipouštěl odpor.

„Tak to tedy budeme muset ukončit,“ řekl Harry.

Bratři zastavili koně. Thomas se mračil.

„Tak pojď, Margery!“ zavolala Jana a rázem byli všichni pryč. Cválali jemně zvlněnou wiltshirskou krajinou k Wulfhallu.

Jakmile uviděli dům, zpomalili do klusu. Jana popojela vpřed a navedla koně vedle Edwardova.

„Musím s tebou mluvit,“ řekla. „Catherine dnes dopoledne zase plakala. Nedostala jsem z ní kloudného slova. Edwarde, co je s ní?“

Bratr sevřel rty. „To je naše soukromá věc.“

Najednou byl vedle nich Thomas. „Je to kvůli Joan Bakerové. Nesnaž se tvářit ctnostně, bratříčku. A vsadím se, že Joan není první.“

Edward zrudl. Janě chvíli trvalo, než pochopila, jak to Thomas myslel. Joan Bakerová byla prادلena na Wulfhallu – veselá dívka s pletenci plavých vlasů a kyprým poprsím. Kdyby se to doslechla matka, hned by ji poslala pryč, o tom nemohlo být pochyb.

„Doporučil bych ti, aby sis hleděl svého,“ zavrčel Edward. Thomas se ušklíbl.

„Ale Edwarde, pokud musíme pořád utěšovat tvoji ženu, je to i naše věc,“ pronesla Jana věčně. „Už dlouho vidíme, jak je Catherine nešťastná. A to nedávno porodila. V takovém čase bys ji měl zvlášť hýčkat. Prosím tě, buď na ni aspoň trochu hodný.“

„Proboha, Jano, to už je příliš!“ utrl se na ni Edward. „Co ty můžeš vědět o tom, co se odehrává mezi manžely – anebo co se jen zřídkakdy odehrává, jako v našem případě? Chceš přece být jeptiškou!“

„Vím jen to, že je mi smutno, když ji vidím tak často plakat,“ stála si na svém Jana. „A pokud jde o přání stát se jeptiškou...“ Jana nechala hlas doznít do ztracena. Bylo jí teď devatenáct, a třebaže ji klášterní život stále přitahoval, věděla, že matka měla pravdu: změnila se a už si svým směřováním nebyla tak jista jako v předchozím roce.

Jak tak v mrazivém mlčení ujížděli krajinou, nepřestávala myslet na ubohou Catherine. Až Edward přestane trucovat, snad něco udělá, aby svou ženu rozveselil. A možná někdo – ne ona, ale třeba matka – Catherine připomene, že i ona se má snažit, aby byl Edward v manželském loži šťastný. Jana totiž chovala podezření, že kořen všech jejich potíží tkví právě zde.

Po příjezdu domů pověsila plášť na hák na stěně, vysoké kožené jezdecké boty vyměnila za hebké pantoflíčky a zamířila do své komnaty pro košík s šitím. Ještě před ní vyběhl Edward s dupotem nahoru, a když vycházela ze svého pokoje, zaslechla jeho hněvivě zvýšený hlas, Catherininu nesouvislé vzlyky a kvílení jejich druhého dítěte, maličkého Neda.

Všichni věděli, že jejich manželství už dlouho nefunguje, a nepomohla mu ani dlouhá období odloučení. A když už se Edward vzácně objevil doma, byl nervózní a očividně se nemohl dočkat, až bude opět pryč. Rodina se semkla a snažila se Catherine podpořit – zvlášť otec byl pro ni skálou bezpečí –, ale na Edwardově lhostejnosti ani na jejím žalu to nic nezměnilo. Otec neváhal Edwardovi připomenout, co je jeho povinností, a nařídil mu dokonce, aby se

manželce věnoval, ale nic dobrého to nepřineslo. Poškodilo to naopak vztah mezi otcem a synem.

Poslední dobou se Catherine zdála čím dál smutnější, mívala špatnou náladu a potěšení nacházela už jen ve svých dětech. Matku napadlo, jestli není znovu těhotná, ale Jana ji podezírala, že se od někoho dozvěděla o Joan Bakerové – i o dalších holkách, jež skončily už před ní v Edwardově posteli.

Té noci ležela Jana ve sloupkové posteli s nebesy, a jak tak naslouchala pravidelnému oddechování spící Margery, vrátila se v myšlenkách k týdňům stráveným v Amesbury a v duchu si položila otázku, zda by jí to, co hledá, nenabídl spíše Lalock Abbey – další velký ženský klášter ve Wiltshiru. Pravda byla ovšem taková, že nyní váhala, zda je život zasvěcený Bohu skutečně pro ni. A uvědomovala si, že si tím možná nebude jista nikdy.

„Jestli pochybuješ...“, řekla matka a nechala větu nedokončenou. „Vždycky jsem tvrdila, že jakmile se o tebe začne ucházet nějaký hezký mladý muž, hned budeš vědět, co přesně od života chceš.“

V tom ale byla ta potíž. Žádný hezký mladý muž se o ni neucházel. A ne že by neměla věno. Otec si mohl dovolit být štedrý. Měla proto strach, že důvod, proč o její ruku dosud nikdo nepožádal, je skutečnost, že je tak obyčejná. Nikdo se jí nikdy dokonce ani nedvořil a ona se už pomalu začínala smířovat s tím, že z ní bude stará panna. Zůstane jako oddaná dcera doma a bude pečovat o své stárnoucí rodiče. Většinou ji ta vyhlídka nijak zvlášť neznepokojovala, protože je i Wulfhall velmi milovala. Manželství pro ni byl stav, který potkával jen ty druhé, a ne vždy končilo šťastně. Stačilo podívat se na Catherine. Někdy se ale děsila budoucnosti bez lásky – bez onoho výjimečného vztahu mezi mužem a ženou – a bez dětí, o nichž matka vždycky říkávala, že jsou největším božím požehnáním.

Náhle si uvědomila, že pláče. Ve snaze zadržet vzlyky zabořila tvář do polštáře, ale Margery už byla vzhůru.

„Co je?“ zamumlala.

Jana popotáhla. „Řekni mi po pravdě, jsem ošklivá?“

Margery k ní vztáhla ruku a pohladila ji po rameni. „Jistěže nejsi, milá Jano. Podle mě jsi docela hezká. A jsi taková hodná!“

„Myslela jsem tím, jestli třeba nejsem moc bledá.“

„Některé dívky by ti záviděly. Máš pleť jako alabastr a oči jako pomněnky. Vypadáš jako nějaká svěťice.“ Sestra se snažila ji utěšit.

„Tak proč se o mě žádný muž neuchází?“

Margery si povzdechla. „Žijeme v ústraní a jen zřídkakdy sem někdo zavítá. A když nás přece jenom někam pozvou, bývají tam většinou samí staří a nudní lidé a baví se pořád jenom o ohrazování pastvin a o daních a o tom, jak nesnášejí kardinála Wolseyho.“

Jana se posadila a zahleděla se do řeravějících uhlíků v ohřívadle. „Myslíš, že otec nedělá dost pro to, aby nám našel manžely?“

„Proč by pro tebe něco takového dělal, když ho leta ujišťuješ, že se chceš stát jeptiškou?“

Jana musela uznat, že Margery má pravdu. „Ale *ty* se jeptiškou stát nechceš a ani ve tvém případě se otec nijak nepřetrhne.“

„Třeba je rád, když nás má doma. A já navíc nespěchám. Nechci skončit jako chudinka Catherine, vdaná za někoho, jako je Edward, který by ke mně byl lhostejný. Ale ty, Jano, ty bys měla otci říct, že se chceš vdát. Třeba s tím pak něco udělá. A teď už pojďme spát.“

Jana se uklidnila. Margery měla pravdu. Měla by si co nejdřív promluvit s otcem.

Když ale nadešlo ráno, nebyla stále ještě rozhodnutá.

V květnu toho roku přivezl sir William z Woodlands lady Fillolovou, aby se podívala na jejich nového vnuka. V bráně je uvítali sir John, lady Seymourová, Edward, Catherine i zbytek rodiny včetně houfu rozdivočelých dětí. Edward pak přinesl dítě zabalené v zavinovačce, aby si je příbuzní mohli prohlédnout. Po narození druhého syna mu vévoda z Richmondu dal volno a on se vrátil z Yorkshiru domů, aby strávil nějaký čas se ženou a dětmi. Janě však neuniklo, jak je podrážděný a touží po návratu.

V Široké komnatě se podávalo víno a kandované ovoce, okny proudilo dovnitř podvečerní slunce a obě rodiny si vyměňovaly novinky. Jana si s jistým znepokojením uvědomovala, že Catherine toho moc nenamluví, a neuniklo jí, jak na ni její otec starostlivě hledí.

„Jsi nějaká pohublá, Cat,“ řekl. „Copak tě trápí?“

Edwardovým obličejem přelétl stín. Catherine vyloudila na rtech úsměv. „Nic, pane. Je mi dobře, děkuji.“

„Neměla to lehké,“ vložila se do hovoru matka.

„To je pravda,“ pošeptal Anthony Janě, „ale v jiném smyslu, než jak to myslí matka.“ A nahlas řekl: „Mám skvělou zprávu. Dostal jsem nabídku stát se se-

kretářem svého strýce, sira Edwarda Darrella. Od září budu u něho v Littlecote Housu.“

Sir William a lady Fillolová mu poblahopřáli a rozhovor se stočil méně nebezpečným směrem. Catherine se poté snažila být společenská a Edward se přestal mračit.

Matka připravila další ze svých vyhlášených hostin. Jen co začali sloužící nosit na stůl vybrané pokrmy, Jana s hrůzou zjistila, že z prádelny povolali i Joan Bakerovou, aby pomáhala s obsluhou u tabule.

„Matka zjevně neví, že spolu s Edwardem něco mají,“ pošeptala Thomasovi, který se posadil na lavici vedle ní.

Thomas se potměšile usmíval. „Dej Bůh, aby se choval, jak se na vzorného manžela patří!“ Nic ho přitom nedokázalo potěšit víc, než když mohl pozorovat bratrovy rozpaky.

Janě se až zatajil dech, když viděla, jak se Joan předklání a klade před matku a Edwarda mísu s pečeným kapounem. Její tvář zůstala zcela netečná, ale když se narovnávala, významně zavadila nadrem Edwardovi o rameno.

„Promiňte, pane,“ řekla až příliš důvěrným tónem a odešla. Thomas dusil smích a Edwarda to očividně rozzuřilo. Jana viděla, jak si otec a Catherine vyměnili pohledy. Zabloudila pohledem k hostům. Sir William právě hlasitě vychvaloval hovězí pečení. Lady Fillolová se však mračila.

Janě se nepřestával tajit dech. Doufala, že už se nic dalšího, co by narušilo jinak spokojenou rodinnou sešlost, nestane, a snažila se přijít na nějaké téma, které by všem zvedlo náladu. Když ale sloužící sklidili ze stolů, stáhli ubrusy a přinesli poslední džbán kořeněného vína, Catherine se zničehonic rozplakala.

„Co to má znamenat?“ zahřímal sir William.

Matka přispěchala mladou ženu utěšit. Všichni se kolem ní shlukli a chtěli vědět, co se stalo. Edward pohládl Catherine po ruce a snažil se vypadat starostlivě, ale oči měl chladné jako ocel a zračil se v nich notný vztek. Otec vypadal zaraženě. Snašín žal vrhal na syna špatné světlo.

Lady Fillolová kývla na dceru. „Pojď, Cat, promluvíme si mezi čtyřma očima.“ S těmi slovy ji odvedla do kaple a zavřela za oběma dveře.

„Není po tom porodu ještě trochu přecitlivělá?“ otázal se sir William.

„Taky mě to napadlo,“ řekl Edward.

„Vida ho, lháře,“ zašeptal Thomas. „Však on moc dobře ví, co ji trápí.“

„Poslední dobou mi připadá nějaká smutná,“ povzdechla si matka. „Dělali jsme, co bylo v našich silách, abychom ji rozveselili.“

„O tom nepochybuji, má paní,“ ujistil ji sir William. „Myslím, že je to jen nějaký ženský vrtoch. Koneckonců má nedlouhou po porodu. Nu, teď už se asi odeberu na lože. Žena mi jistě všechno poví, až přijde nahoru. Přeji vám všem dobrou noc.“

Po jeho odchodu zůstali Seymourové ještě chvíli sedět a mlčky naslouchali nejasnému ševlení ženských hlasů za zavřenými dveřmi.

„Jděte si všichni lehnout,“ ozval se Harry, vždy ochotný pomoci. „Počkám tu a dohlédnu na to, aby bylo vše v pořádku.“

„Zůstanu s tebou,“ řekla Jana. Byla šťastná, že je Harry doma. Často teď pobýval v Tauntonu, kde byl správcem hradu wincesterského biskupa, kterému už několik let sloužil. „Matko, vypadáte opravdu vyčerpaně. Měla byste si jít odpočinout.“

„Ale já se musím dozvědět, jestli je s Catherine všechno v pořádku,“ namítla matka.

„Já tu zůstanu,“ prohlásil otec tónem, který nepřipouštěl žádnou diskusi a jakým u soudu vždy dokázal umlčet sveřepé protivníky. „Běžte spát. Všichni.“

Následujícího rána vládlo u snídaně citelné napětí. Jako první vstala matka a dohlédla na to, aby bylo pro každého dost chleba, masa a piva. Edward sešel dolů s Janou a Margery. Na počest příbuzných se chystal uspořádat lov se sokoly, ale vypadal, jako by v noci téměř oka nezamhouřil.

„Dobré jitro,“ řekl. Fillolovi mu sotva odpověděli na pozdrav a Jana z toho vyvodila, že Catherine pověděla matce o Joan Bakerové.

„Catherine leží,“ vysvětloval Edward. „Bolí ji hlava. Prosila mě ale, abych vás nepřipravil o zábavu. Odjíždíme hned po snídani. To už budou osedláni a připraveni koně.“

„Velice mě mrzí, že s vámi nemohu jet,“ ozval se otec. „Musím řešit nějaké neodkladné záležitosti týkající se hospodářství a budu celý den pryč. Ujišťuji vás ale, že za takového nádherného počasí bych mnohem raději jel s vámi sokolnicí.“ Uklonil se hostům a zmizel ve vedlejší komnatě, kterou používal jako kancelář.

O včerejším malém dramatu nepadlo ani slovo a Jana začínala doufat, že z něho nic nevzejde.

Matka naplánovala piknik pod širým nebem. Když se Jana objevila na Malém nádvoří, kde už stáli osedláni koně, uviděla velký vůz naložený koši

s jídlem, židlemi a srolovaným kobercem. Děti, které se kolem něj rojily, samým vzrušením přímo nadskakovaly.

„Lizzie! John! Dorothy!“ zvolala matka. „Nastupte si do nosítek. Pojedete se mnou.“ Děti měly strávit dopoledne na jedné z lesních mýtin, zatímco matka bude prostírat a dohlížet na ně.

Jana nasedla na koně, uhladila si sukně svého okrově žlutého jezdeckého úboru, narovнала si čapku s peřím a navlékla si rukavice. Potom vztáhla ruku a čekala, až jí sokolník přinese jejího opeřence a posadí jí ho na ruku. Pak se spolu s Margery rozjela hlavní branou za bratry a Fillolovými. Jen co minuli zahrady a vyjeli do volné krajiny, popustili koním uzdy a nechali je volně klu-sat. Bylo příjemné pobývat na čerstvém vzduchu a užívat si volnosti, jakou skýtá možnost prohánět se jen tak lesem na koni. Snad se všichni dobře pobaví a přijdou na jiné myšlenky. Ví Bůh, že si potřebují oddechnout od špatně skrý-vaného napětí, jež vládne v domě.

Seděli na koberci v lesní tišině, pojídali pečeně, jež matka rozprostřela na vel-kém bílém ubruse, a Janu pojednou napadlo, že lady Fillolová je nějaká zamlk-lá. Sir William se sice usilovně snažil být společenský, ale Janě neuniklo, že s Edwardem nepromluví jediné slovo, a Edward sám se zase posadil od svého tchána co nejdál. Připadalo jí, že se všech jedenáct, co jich tam je, marně snaží navodit hlasitým hovorem dojem jakési harmonie.

Všimla si také, že lady Fillolová si s jídlem jen tak pohrává. Možná si dělá starost o Catherine, říkala si. Nakonec však talíř úplně odložila. „Omlouvám se, lady Seymourová, ale nějak mi není dobře. Vrátním se raději domů a na chvíli si lehnu.“ Vstala.

„Doufám, že se vám neudělalo špatně po některém z jídel?“ strachovala se matka.

„Vůbec ne. Jen se mi trochu točí hlava.“

„Pojedu s tebou,“ řekl rychle sir William. „Omluvte nás, prosím.“

Jana se dívala, jak ti dva míří ke stromu, kde měli uvázané koně, a pocítila hlubokou úlevu. Siru Williamovi očividně nic nebylo, zato jeho žena si z ně-čeho dělala těžkou hlavu a Jana si byla jista, že se stalo něco opravdu zlého. Obrátila se proto k Thomasovi.

„Mám dojem, že jí Catherine pověděla o Joan Bakerové,“ pronesla polohla-sem. Její slova překryl dětský smích.

„O tom nepochybují,“ odpověděl Thomas a rychle se sklonil, protože malý

John na něho zaútočil dřevěným mečíkem. „Tady jsi, ty malý mizero! Dávej pozor na tu čepel!“ Rozesmátý John uskočil.

„Budu ráda, až odjedou,“ poznamenala Jana.

„To Edward taky,“ zasmál se Thomas.

Když se ve čtyři hodiny odpoledne vrátili na Wulfhall, zjistili, že na Velkém nádvoří stojí nosítka sira Williama a lady Fillolové, jejich zavazadla jsou připravena k odjezdu a sám pán s paní čekají v Široké komnatě.

Matka zůstala zaraženě stát. „Proč odjíždíte tak brzy?“

„Lady Seymourová,“ pronesl sir William chmurně, „stal jsem se tu dnes svědkem něčeho, o čem jsem si myslel, že se s tím za celý svůj život nesetkám.“

„Nebesa! S čím?“ zvolala matka.

„O tom, madam, na mou čest nemohu mluvit, jak se hanbím. Jsem v tomto domě hostem a vy jste byla více než skvělou hostitelkou. Nehodilo by se proto zmiňovat se o něčem tak hrozném před tak ušlechtilou paní. Nemůžeme však pod touto střechou zůstat ani o chvíli déle.“

„Přisámbůh,“ zvolal Thomas. „Zacházíte příliš daleko, pane.“

„Tiše, Thomasi... Ale Catherine bude smutná, když tu nebudete.“ Matka zoufale natáhla ruku, jako by chtěla zabránit Fillolovým v odjezdu. „Přece nemůžete odjet, když vaší dceři není dobře.“

„Nemám už dceru!“ vyštěkl sir William.

„Myslím, že byste se měl vyjádřit jasněji, pane,“ ozval se Edward s rukou na jílci meče.

Jana se už neovládla. „Sire Williame, prosím vás, jestli se tady, v tomto domě, stalo něco hrozného, pak od vás není vůbec laskavé, když nám nechcete povědět, co to bylo.“

Sir William na ni rozzlobeně pohlédl. „Na to se, slečno Jano, musíte zeptat Catherine. Pojd', má drahá, jedeme.“

Edward jim s vážnou tváří zastoupil cestu. „Pověděla vám o mém poklesku?“

„S vámi nemám o čem mluvit,“ zavrčel sir William. „Nechte nás projít.“

„Catherine neudělala nic špatného. Proč říkáte, že už nemáte dceru?“

„Zeptejte se jí!“ Sir William se protlačil okolo něj a táhl svou ženu k čekajícím nosítkům.

„Nech je jít,“ vložil se do věci Anthony. „Až se uklidní, budou uvažovat rozumněji. Ať se stalo cokoli, zřejmě si to špatně vyložili.“ A otočil se k staršímu bratrovi.

„Tohle se tě netýká,“ utrl se na něj Edward. „Musím si promluvit se svou ženou.“ A rozběhl se po schodech do patra.

Matka plakala a Jana s Margery ji spěchaly utěšit. Thomas zatím odváděl děti do zahrad.

„O čem to mluvil?“ opakovala stále dokola lady Seymourová. „Jen až se otec vrátí domů a dozví se, co se stalo!“

Mezitím se dolů vrátil Edward a vrtěl hlavou. „Nechce mi nic říct, jenom pořád pláče. Nechal jsem ji s její komornou.“

Asi za hodinu se vrátil sir John, a když je všechny uviděl shromážděné v Široké komnatě a povšiml si manželčiny zbědované tváře, hned chtěl vědět, kde jsou pán a paní Fillolovi a co se přihodilo. Thomas mu to v rychlosti vylíčil, Edward mlčel. A matka stále opakovala: „Proč? Proč?“

Otec se ztěžka posadil do křesla s vysokým opěradlem vedle krbu. Vypadal vyčerpaně, a jak by ne, když se po dni stráveném objížděním panství a jednáním se správci a nájemci vrátil domů a tam se dělo toto.

„Prozradila Catherine, proč se na ni rodiče tak zlobí?“ chtěl vědět.

„Nechce nic říct. Je z toho zoufalá,“ pronesl Edward se sevřenými rty.

„Promluví si s ní,“ řekl otec. „Je v posteli?“

„Ne. Když jsem odcházel, seděla v naší komnatě u stolu.“

Otec vstal. „Půjdu nahoru.“

Ať se od Catherine dozvěděl cokoli, ponechal si to pro sebe. Jana si říkala, že možná chce ušetřit Edwarda zklamání. Matka, která seděla v Široké komnatě se staršími dětmi, zatímco ty mladší poslali na večeři, však na něho naléhala, když se vrátil.

„Proč ale sir William prohlásil, že už nemá dceru?“ chtěla vědět.

Otec si odkašlal. „Nemám zdání.“

„Copak to Catherine neví?“

„Zřejmě je to pro ni stejná záhada jako pro nás ostatní.“

Matka se prudce otočila k Edwardovi. „Co tomu všemu říkáš ty?“

Edward zrudl. „Uznávám, že jsem nebyl vždycky dobrý manžel, matko. Třeba sir William usoudil, že mi Catherine zavedla k nevěře důvod.“

Matka znachověla. „Tys jí byl nevěrný? Bůh mi pomáhej, ale kdybys nebyl dospělý, seřezala bych tě jako psa. Chudinka Catherine!“

Edward měl alespoň tolik cti v těle, že sklopil hlavu. Jana zahlédla, jak se Thomas posupně usmívá, a zpražila ho pohledem.

„Tak co, muži, nenapomeněš svého syna?“ otočila se matka na manžela.

„Nemám dojem, že by Edward potřeboval napomínat za hanbu a ponížení, které způsobil své ženě i celé rodině,“ řekl otec. „Bude s tím muset žít. To bude dostatečný trest,“ dodal a chmurně se pousmál.

Věž na Wulfhallu využívali jen zřídkakdy, snad jen ke skladování odložených věcí. Byla pozůstatkem jiné doby, místem, kde jedno hradní křídlo přecházelo v druhé. Děti si však s oblibou hrávaly v horních komnatách na schovávanou a honily se mezi kusy rozbitého nábytku a haraburdím pokrytým desítky, možná i stovky let starým prachem.

Den po odjezdu Fillolových se ztratil John. Byl to hezký, i když trochu zlobivý chlapec s touhou po dobrodružství a všichni si byli jisti, že se někde ukrývá. Otec James na něho netrpělivě čekal, aby mohl začít s dopoledními hodinami, ale John neměl učení rád. Catherine, Jana a Margery se proto rozběhly po domě, aby ho našly. Všude ho volaly.

„Bude asi ve věži,“ řekla matka.

„Jen mu pohrozte, že mu dám pěkný výprask, jestli se hned neukáže,“ zabručel otec, ale smál se přitom pod vousy. Svěho vnuka zbožňoval a jeho lotroviny obdivoval.

Jana nakoukla do prostoru pod točitými schody v přízemí věže, potom si vykasala sukně a rozběhla se nahoru. Cestou na Johna volala, třebaže věděla, že neodpoví. Nakoukla do místnosti v prvním patře. Stála v ní pouze postel s vysoko nastlanými starými pokrývkami a pár truhlic. Pod postelí John nebyl, ale pro malého, hubeného hochu mohlo být dost místa v některé z truhlic. Jana otevřela první. Ležely v ní nějaké kožešiny prožrané moly, kožený pásek a obnošený sametový šat s vysokým pasem a širokým límcem vyšitým stříbrnou nití, která už ale dávno zčernala. Po Johnovi ani památky. V další truhlici našla Jana nějaké staré listiny a záznamy, v další uviděla rozbité hračky a domácí náčiní a ve čtvrté opět oblečení. O zeď tu stál opřený starý portrét plný skvrn s popraskanou malbou. Zobrazoval jakousi ženu neurčitého věku, kterou Jana neznala a jež měla na hlavě čepec, jaký se nosíval někdy před sedmdesáti lety. Vytáhla ho na světlo jenom pro případ, že by se za ním ten rošťák schovával. Nebyl tam. Za odchlíplým táflováním však zahlédla kapesníček. Zvedla ho. Bylo na něm vyšito písmeno C, složitý

ornament z proplétaných uzlů a jakési zažloutlé skvrny. Okamžitě ho poznala. Byl Catherinin.

Jana stáhla omšelý přehoz zakrývající hromadu pokrývek v chabé naději, že mezi polštáři a dekami objeví schouleného Johna. Potom z postele sundala i lůžkoviny, jen aby se přesvědčila, že tam hoch není. A tehdy si povšimla skvrn na slamníku podobných těm, jež zahlédla na kapesníku. Štítivě kapesníček odhodila. Uhodla, co jsou ty skvrny zač. Možná že je Catherine taky nevěrná, napadlo ji. Nepochybně tu byla – ale jistě ne s Edwardem. Při tom pomyšlení jí začal mozek horečně pracovat.

Vtom zaslechla shora nějaký šramot. John! Rozběhla se nahoru. Tehdy se rozhodla, že prozatím nikomu nic nepoví. „Nepomluvíš bližního svého,“ praví Písmo. Nebo jak s oblibou říkává matka: „Mlčení zlato.“

O dva dny později, když byl sir John na pravidelném zasedání porotního soudu v Salisburi a v celé domácnosti zavládl tíživý klid, přišel Catherine dopis, který jí donesl jeden ze služebníků jejího otce. Jana, jež stála nedaleko, ihned poznala livrej a čekala, až Catherine stojící v bráně rozlomí pečeť a list rozloží. Tehdy zaslechla, jak její švagrová zalapala po dechu, a viděla, jak se zakvílením padá na kolena.

„Co je?“ zvolala, poklekla vedle Catherine a objala ji kolem ramen. Vtom se za nimi ozvaly kroky.

Catherine se nezmohla na slovo, jen její rty se v hrůze tiše pohybovaly. Náhle tu byl Edward, s matkou, Margery a ostatními dětmi v patách.

„Dej mi ten list!“ nařídil a vzal Catherine dopis z ruky. Jak ho četl, tvář mu potemněla. „Přísámbůh, za tohle mi zaplatí!“

„Co píše?“ vyzvíдалa Jana.

„Prozrad' nám to!“ zvolala matka.

„Sepsal prý nový testament a z důvodů, jež neuvádí, nezdědí Catherine, její pokrevní potomci ani já žádné peníze a ani píd' jeho země. Jediné, co své dceři zanechá, je čtyřicet liber ročně, a to ještě pod podmínkou, že se dobrovolně odebere do ženského kláštera a bude tam žít ctnostným životem.“ Catherine znovu propukla v pláč, ale on se od ní odtáhl. „To je absurdní. Přísámbůh, nechám tuhle poslední vůli zneplatnit. Nikdo mě nepřipraví o to, co je právem mé!“

„Vždyť Catherine je dědičkou sira Williama,“ vrtěla hlavou matka v šoku. „Veškerý jeho majetek se měl rozdělit mezi ni a její sestru. A když se narodil

John, sir William ho ustanovil spolu s Catherine svým hlavním dědicem. Pochopila bych, Edwarde, kdyby ze závěti vyloučil tebe, ale co tvoje žena a synové? John má přece právo na svůj díl dědictví! Catherine, proč tě otec takhle vydědil? Děvče moje drahé, co to má všechno znamenat? Musíš nám to říct!“

Jana bezděky ihned pomyslela na skvrnu na slavníku a na kapesníček za táflováním.

„Catherine?“ vyštěkl Edward a upřel na svou ženu planoucí zrak.

Byla příliš vyděšená, než aby dokázala odpovědět.

„Však já na to přijdu! To ti slibuju!“ zahromoval, tvář rudou vzteky, a rázným krokem vyšel z místnosti. Ostatní se shlukli okolo Catherine a utěšovali ji. Matka poklekla vedle ní a vzala snachu do náruče.

Jana vstala, šťastná, že Thomas je na objížděce panství a ne tady, kde by situaci ještě zhoršil, a vydala se za Edwardem. Našla ho v jídelně, jak stojí zády k ní a hledí z okna. Třásl se vzteky. Posadila se ke stolu.

„Podvedla mě, tím jsem si jist,“ zavrčel Edward. „A muselo se to stát tady v tomto domě toho dne, kdy její rodiče odjeli. Zřejmě něco viděli. Nemohl to být žádný z našich bratrů – ti byli všichni na lovu s námi. Pro Kristovy rány, jestli zjistím, že spí s někým ze služebnictva, odvedu ji do toho kláštera sám a zbavím se jí!“

Jana sváděla tuhý vnitřní boj. Měla by Edwardovi povědět, co viděla? Nebyl to ale žádný nezvratný důkaz, že mu Catherine byla nevěrná, a jistě by tím ublížila malému Johnovi a novorozenému děťátku. Do očí se jí nahrnuly slzy. „Edwarde, co ty dvě nevinné děti? Bylo by pro ně hrozné přijít o matku a vyrůstat s vědomím, že byla nevěrnice. Promluv si s ní rozumně. Vytáhni z ní pravdu a potom pomysli na své syny.“

Edward se k ní otočil a modré oči mu jen plály. „*Myslím* na ně! Jde mi o jejich mravní blaho. Pokud mi byla Catherine nevěrná, pak není hodna být jim matkou. A jestli tomu tak bylo, jsou ty děti vůbec moje?“ Byl vzteky bez sebe. Jana si ušetřila poznámku, že zrovna on je ten poslední, kdo by měl někomu kázat o morálce.

Vstala. „*Jestli*, Edwarde. Jestli! Promluv si s ní. Právě jsi byl jmenován smírným soudcem, takže bys měl líp než kdokoli jiný vědět, že obviněný je podle práva nevinný, dokud mu není prokázána vina. Promluv si s ní, už jen kvůli dětem – a kvůli matce.“

„Tak dobře,“ zamumlal Edward a zamířil ke dveřím. Jana vyšla z jídelny za ním.

Našli Catherine ve velké síni. Ještě pořád plakala a matka ji utěšovala. Děti nakukovaly dveřmi dovnitř. Jana je odvedla pryč.

„Pojď,“ řekl Edward. „Chci s tebou mluvit.“ A odvedl svou ženu nahoru do jejich komnaty.

Do hodiny Edward vyšel z komnaty a Janě i matce sdělil, že ho Catherine v záplavě slz ujistila, že ho neznadila a jejich synové jsou skutečně jeho.

„Odmítá však souhlasit s tím, abych zpochybnil testament jejího otce,“ pokračoval. „A proto jí nevěřím. Uvažuji o tom, že zajedu do Woodlands a budu trvat na tom, aby mi sir William prozradil, co se tehdy stalo.“

„Je to moudré?“ zeptala se Jana.

„Nic jiného udělat nemohu,“ trval na svém Edward.

V té chvíli zaklepal na dveře sluha a vešel.

„Můj pane, má paní, přijel posel od kardinála Wolseyho a ptá se po siru Edwardovi.“

Všichni spěchali do velké síně, kde stál muž v kardinálské livreji. Uklonil se a podal Edwardovi list. „Pane, Jeho Eminence vás žádá, abyste se urychleně dostavil do Hampton Courtu a doprovodil ho na diplomatickou misi do Francie.“ Byl to rozkaz, ale Jana viděla, že vítaný. Edward byl vždy připraven přijmout jakýkoli úkol, který mohl vést k jeho povýšení, a otec i on moc dobře věděli, že v kardinálových službách se už vypracovalo mnoho pánů, kteří pak odešli sloužit králi.

„Děkuji Jeho Eminenci,“ odvětil Edward. „Dáte-li mi hodinu času, abych si mohl zabalit cestovní truhlici, vrátím se s vámi. Musím ještě napsat list vévodovi z Richmondu.“

„Ten byl již zpraven, pane.“

„Výborně,“ řekl Edward. „Moje paní matka se laskavě postará, abyste dostal občerstvení.“ To už ale lady Seymourová nařizovala sluhovi, aby dal poslovi přinést dobré jídlo a džbáněk piva.

Jana vyběhla za Edwardem do patra.

„Co uděláš s Catherine?“ zajímala se.

„To bude muset počkat až do mého návratu,“ odpověděl.

„Vždyť můžeš být pryč celé týdny...“

„Bohu za to díky. Už se nemohu dočkat, až odtud vypadnu. Potřebuji čas, abych si rozmyslel, jak se rozhodnu. Když teď dovolíš, Jano, musím se připravit na cestu.“

Jana odešla naplněna zvláštním pocitem neklidu, ale ten nijak nesouvisel s lapáliemi mezi Edwardem a Catherine. Ne. To vzrušení se jí nečekaně zmocnilo, když uslyšela, že Edward má odjet do Hampton Courtu, a mísilo se s pocitem zklamání, že ona zůstane tady na Wulfhallu. Snad si uvědomila, že jí svět konečně volá a ona přece jen chce zakusit všechno to dobré, co jí může nabídnout.

Přitažlivost kláštera ji však stále neopouštěla – touha pohroužit se do tiché, klidné služby víře. Případala si rozpolcená.

Taková nerozhodnost ale vážně nemůže pokračovat, říkala si. Kéž bych našla odpověď v modlitbě.

Vklouzla do prázdné kaple, poklekla a upřela zraky na krásnou sošku Panny Marie. Člověk může žít světským životem, a přece být zároveň zbožný, napadlo ji. Vybavila si hned několik takových žen a jako první královnu Kateřinu, jejíž zbožnost byla příslovečná. A taky matku. Obě si užívaly manželství i mateřských a světských radovánek, aniž se vzdaly útěchy víry. Nepochybovala, že i ona zůstane oddána Bohu, věděla však, že existují i jiné cesty, jak Mu sloužit, než je život v klášteře. Nemusí se zavazovat slibem jeptišky.

Náhle si uvědomila, že se už rozhodla.

„Díky,“ zašeptala. „Děkuji ti, že jsi mi ukázala cestu.“

Catherine nepřišla k nástupnímu bloku podat manželovi pohár na rozloučnou. Této povinnosti se musela zhostit matka.

„Bůh s tebou, můj synu,“ řekla a pátravě na něho pohlédla. „Piš nám.“

„Budu,“ slíbil Edward a vydal se s poslem na cestu, zatímco ostatní oběma mávali.

Jana v duchu zatoužila odjet do Surrey s ním. Povzdechla si, vrátila se do domu a zaklepala na dveře Catherinininy komnaty. Žádné odpovědi se nedočkala. Vzala tedy za kliku a vešla. Catherine seděla u Nedovy kolébky, houkala dítě a nepřítomně hleděla z okna. Tváře měla ještě vlhké.

„Nesvěříš se mi?“ zeptala se tiše Jana a posadila se na židli proti své švagrové. „Nikdy nikomu neprozradím, cos mi pověděla pod rouškou tajemství.“

„Nechci o tom mluvit,“ řekla Catherine. „Prosím tě, nech mě být.“

„Přece tu nemůžeš jen tak sedět a zírat do prázdna,“ namítla Jana. „Mysli na děti, když už na nikoho jiného. Omyj si tvář a pojď dolů. Je potřeba udělat spoustu věcí.“

„Přijdu za chvíli,“ slíbila Catherine.

Když konečně přišla za matkou, Janou a Elizabeth do kuchyně, kde se připravovala večeře, vypadala vyčerpaně a mluvila jen málo. Následujícího dne chodila po domě jako tělo bez duše, stín sebe sama, nebo zoufale objímala děti bez ohledu na Johnovo vzpouzení. Ani Harryho dobře míněné žerty s ní nepohnuly.

„Takhle to nemůže jít dál,“ poznamenala jednoho večera matka, když Catherine odešla spát.

„Snažila ses s ní promluvit?“ zajímala se Jana.

„Samozřejmě. Ona ale neotevře srdce mně ani nikomu jinému. Ty jsi to taky zkoušel, vid', Anthony?“

„Řekla mi, ať si hledím svého,“ zabručel.

„I já jsem to zkoušel,“ vložil se do hovoru Harry. „A taky jsem nepořídil.“

„Možná bych měla zajet do Woodlands za lady Fillolovou,“ uvažovala nahlas matka. „Musíme zjistit, co za tím vším stojí.“

„Je to padesát mil!“ připomněl jí Harry. „A ani předtím nám neřekli nic.“

„Třeba vás vůbec nepřijme,“ dělala si starosti Jana.

„Za zkoušku to ale stojí,“ povzdechla si matka. „Takhle to dál jít nemůže.“

„To ne,“ souhlasila Margery posmutněle. „Všichni jsme z toho nešťastní.“

„Hned zítra se vypravím do Woodlands,“ prohlásila matka.

„A já pojedou s vámi,“ slíbil Harry.

Kapitola 4

1527

Matka se ještě ani nestačila vypravit na cestu, když dorazil posel z Woodlands. Sir William zemřel.

„Ranila ho mrtvice,“ vysvětloval muž. Catherine se znovu rozplakala.

Všichni se mlčky pokřižovali a Janu napadlo, zda za smrti sira Williama nestojí hněv. Byl to hrozný čas. Potíže se jen kupily. Zatooužila – ani se jí tomu nechtělo věřit – odejít z Wulfhallu, i kdyby to mělo být jen nakrátko.

„Pojedeme na pohřeb a vzdáme čest siru Williamovi,“ oznámila matka.

Poslovi zahořely tváře. „Odpusťte, paní, ale lady Fillolová by vám byla vděčná, kdybyste se obřadu neúčastnili.“

„Tak dobře!“ naježila se matka. „Snažila jsem se jen jednat správně a myslím, že to za daných okolností bylo dost velkorysé gesto. Ale takhle mi to vmést do tváře... to je urážka.“

Muž zrudl ještě víc. „Moc se omlouvám, paní. Jen opakují, co mám vyřídit.“

„Chápu,“ odpověděla matka. „Můžeš jít.“

Děti po sobě zaraženě pokukovaly. Ještě nikdy nezažily, aby návštěva nedostala občerstvení. Z toho vycítily, jak velmi se matka hněvá.

Thomas se vrátil domů a hned za ním dorazil otec, unavený po týdnu usvědčování a odsuzování vrahů a zlodějů. Zdálo se však, že víc než zpráva o smrti sira Williama ho šokovalo, když mu matka pověděla o jeho změněné poslední vůli.

„Edward je odhodlán ji zpochybnit,“ řekla, když později po večeři zůstali sedět v jídelně. Catherine se už dlouho předtím omluvila a odešla do své komnaty – žalostná postavička ve smutečním šatu.

„To nesmí! Vyvolalo by to skandál,“ zhrozil se otec. „Musím myslet na své postavení.“

Matka prudce odložila pohár. „Chceš snad dopustit, aby Edward přišel o dědictví své ženy? Měl bys myslet na ty dva nebohé andílky, co spí nahoře v patře. Proč by ty nevinné duše měly být připraveny o svá nezadatelná práva?“

Otec jí položil dlaň na ruku. „Myslím, že tenhle spor nemůžeme vyhrát.“

„Vždyť přece neexistuje žádný důkaz o jakémkoli poklesku ani přiznání, že k nějakému došlo,“ namítl Anthony. „Co když sir William jen špatně pochopil situaci? Copak za to mají platit nevinné děti?“

Jana se kousala do rtů. Mohlo by to, co našla ve věži, posloužit jako důkaz? Měla by vůbec něco říct? A co by se stalo, kdyby to udělala? Možná bude nejlepší mlčet. Znovu v duchu zatoužila být odtud pryč a vyhnout se všem těm nepříjemnostem.

„Muži,“ ozvala se matka, „proč nejedeš do Woodlands *ty* a nepřemluvíš lady Fillolovou, aby ti řekla, co se tu toho dne přihodilo?“

„Pochybuj, že by mi něco prozradila. A nechtěl bych se vnucovat truchlící vdově. Nejlepší, myslím, bude, když si promluví s Catherine. A než to udělám, pojďme se bavit o příjemnějších věcech.“

„Otče, velmi bych ocenila tvou pomoc,“ ozvala se Jana ve snaze chopit se příležitosti. „Rozhodla jsem se, že kdyby to bylo jen trochu možné, ráda bych šla ke dvoru a sloužila královně nebo princezně Marii.“

Otec na ni pohlédl s viditelným ulehčením. Rázem mluvili jeden přes druhého.

„Ty – malá šedá myška?“ zasmál se Thomas.

„Ach, mé drahé dítě!“ To byla matka. „Tys mě ale překvapila.“

„Budeš mi chybět,“ zvolala Margery.

„Dvůr je místem plným závidí,“ poznamenal Anthony. „Budeš jako ovečka mezi vlky.“

„Nechápu, proč chceš odejít z Wulfhallu,“ podivoval se Harry.

„Já ano,“ zahuhlal Thomas.

„Ne že bych vás všechny chtěla opustit,“ ujišťovala je Jana a zároveň si uvědomovala, že to tak docela není pravda. „Ale záviděla jsem Edwardovi, když odjížděl do služby ke kardinálovi. Tehdy jsem si uvědomila, že i mně by se líbilo odejít ke dvoru, kdyby to šlo zařídit. Královna je prý laskavá a ctnostná panovnice, jak otec i Edward často zdůrazňují, a princezna je proslulá svou krásou a vzděláním. Kdyby se pro mě našlo nějaké místo, jakkoli skromné, ráda bych je zaujala.“

Otec ji vyslechl a na chvíli se zamyslel. „Takže ty už nechceš být jeptiškou, jestli to dobře chápu.“

„Ne, otče. Myslím, že jsem si to během posledního roku ujasnila. Teď už to vím jistě.“

„Hm,“ podrbal se na bradě otec. „Po místech v královské domácnosti je velká

shánka. Zajistit ti takové nebude snadné. Člověk musí znát ty správné lidi a ti mohou žádat nemalé všimné.“

Jana si povzdechla. Bude jí teď dvůr zapovězen?

„Netvař se tak nešťastně, dcero,“ usmál se otec. „Nějak se to snad dá zařídit. Mladé dámy v královských službách mají spoustu příležitostí najít si dobrého manžela a v tvém případě je už na vdavky nejvyšší čas. Už dávno jsem uvažoval o tom, že ti sjednám sňatek, ale ty jsi pořád snila o životě v klášteře. Nemusím snad říkat, jak jsme rádi, že ses takhle rozhodla, co, Margery?“

Matka přikývla. „Modlila jsem se za to, aby ses jednoho dne vdala a měla vlastní rodinu.“

Otec chvíli přemýšlel. „Myslím, že znám jednu osobu, přes kterou by to šlo zařídit. Když jsem byl u dvora, sprátnil jsem se tam s naším vzdáleným příbuzným, sirem Francisem Bryanem. Určitě jste o něm ode mě už slyšeli. Je královským místokomořím a jistě má nějaký vliv. Nechej to na mně, Jano. Napíšu mu dopis.“

Jana znovu pocítila totéž vzrušující mrazení, jež zažila, když za Edwardem přijel posel, který ho povolával ke kardinálovi. Zároveň si ale uvědomovala, že nic není jisté a musí své naděje držet na uzdě. Kéž by však Bůh dal a sir Francis Bryan řekl ano!

Otec si šel promluvit s Catherine, ale jak řekl, odmítla se s ním bavit. Napjaté dny Edwardovy nepřítomnosti měly a Jana se plná naděje modlila za list od sira Francise Bryana. O temné záležitosti vznášející se nad Wulfhalem jako černý mrak nepadlo takřka ani slovo.

Janě vrtalo hlavou, proč Catherine nechce nikomu povědět, co se tehdy stalo, že to její rodiče přimělo k tak náhlému odjezdu. Pokud nebyla nevěrná, jak Edwardovi tvrdila, a děti jsou opravdu jeho, proč mlčí? Nebo není o čem mluvit? V tom případě by ji ale vztek a pocit nespravedlnosti musely vést k tomu, aby usilovala o nápravu, a ne aby se zdráhala ji hledat. Catherine však na to téma zarytě mlčela. Bylo to, jako by měli mezi sebou cizího člověka.

A pak se jednou v srpnovém žáru vrátil z Francie Edward – dřív než se čekalo. Žádné láskyplné shledání s rodinou se však nekonalo a výraz v jeho obličejí napovídal, že se událo cosi strašlivého. Matka proto rychle poslala děti do komnaty, jíž říkaly Starý pokoj a kde se obvykle učily a hrály si.

Janu v první chvíli napadlo, jestli se snad Edward kardinálovi neznelíbil, ale vzápětí si všimla, jak se štitivě odtahuje od Catherine, která ho přišla uvítat,

a hledí na svou ženu, jako by byla nějaké smetí, které je třeba vymést. A když nepoklekl ani před otcem, aby od něj přijal požehnání, a naopak na něho upřel tentýž nenávidný pohled, dostala opravdu strach. Co se to děje?

„Pane, rád bych si s vámi promluvil v soukromí, když dovolíte,“ řekl otci hlasem tvrdým jako ocel.

Sir John přikývl. „Samozřejmě. Pojd' do mé pracovny.“

Catherine na oba zírala a vypadala jako zvíře zahnané do pasti. Jana si vyměnila pohled s matkou, ale lady Seymourová vypadala stejně ohromeně jako ona. Jana s pocitem viny pomyslela na to, co našla ve věži. Měla tehdy něco říct?

Edward a otec se v pracovně zdrželi jen pár minut. Potom se Edward vyřítil ven, práskl za sebou dveřmi a zamířil k ostatním. Ukázal prstem na Catherine.

„Odejdí z tohoto domu,“ poručil. „Nechci tě tu už ani vidět. Zneuctila jsi mne i celou mou rodinu a já už tvou společnost dál nesnesu. Jdi a sbal si svoje věci.“

Catherine zběhlala ve tváři strachem a se zoufalým vzlykem se vrhla Edwardovi k nohám. „Edwarde, zapřísahám tě! Neposílej mě pryč! Co děti?“

„Co děti? Na ně jsi měla myslet, než ses spustila.“

„Edwarde, co má tohle všechno znamenat?“ zvolala matka.

Edward k ní otočil zmučenou tvář. Catherine zakvílela ještě hlasitěji. „Ach Bože, matko, nevím, jak vám to mám povědět. Je to ta nejtěžší věc, jakou jsem kdy musel vyslovit.“

Jana se roztrásla. Nechtěla nic slyšet. Margery vedle ní se rozplakala.

„Musíš mi to povědět,“ naléhala matka rázným tónem, kterým uměla umlčet vzpurné děti i služebnictvo. Catherine tiše zasténala a její tvář byla obrazem děsu a hrůzy.

Edward zavřel oči, jako by jej stravovala nějaká bolest. „V posledních devíti letech, takřka ode dne, kdy jsme se vzali, byl jejím milencem otec.“ Vymáčkł ta slova ze sebe přiškrknutým hlasem. „Chlapci jsou s největší pravděpodobností jeho.“

Jana zůstala stát jako opařená. Matka, jejich nebohá matka, se mlčky sesula na lavici. Jana a Margery k ní přiskočily a objaly ji. „Ne!“ hlesla lady Seymourová zlomeným hlasem. Všechna její autorita byla vmžiku ta tam. „Ne ne ne. Ne Catherine. Manželka jeho vlastního syna! Už dlouho jsem něco tušila – ví Bůh, že jsem věděla, že je tu jiná žena, ale tohle by mě ani ve snu nenapadlo. Ach, svatá Matko boží, stůj při nás!“ S těmi slovy se zhroutila a rozplakala se. Dokonce i Thomas polykal slzy.

Jana tomu nedokázala uvěřit. Že by se něčeho takového dopustil otec, jejich milovaný otec, který byl jejich skálou bezpečí? A přece se někdy ukáže, že skála je z hlíny. Jak se mohl dopustit něčeho tak nízkého, tak podlého? A dělal to celých devět let? Protože je-li John jeho, pak se tato špatnost musela dát od té doby, co se Edward oženil.

Zoufale se snažila vzpomenout si na jakýkoli náznak toho, co se tu odehrávalo prakticky všem na očích. A jak tak o tom přemýšlela, vybavila si spoustu situací, jež byly samy o sobě nevinné, ale teď nabyly nového, zlověstného významu. Toto odhalení nepochybně souviselo s náhlým odjezdem Fillolových onoho nešťastného dne. Odhalili snad něco, co v nich vzbudilo podezření, nebo se Catherine matce přiznala? Ach, Bože, v té věži to musela být ona s otcem – a to více než jednou, soudě podle těch skvrn! Tváře jí polil ruměncem hanby. Nedokázala si otce představit v tak lechtivé situaci. Bylo to nechutné.

Vysvětlovalo to však jeho nebývalou laskavost ke Catherine, jeho hněv na Edwarda i to, proč zůstal jako poslední vzhůru ten večer, kdy s Catherine mluvila její matka. Musel být jako na trní z obavy, že Catherine prozradí, co spolu dělají. A když si s ní šel promluvit sám, pak jistě jen proto, aby ji přiměl mlčet. Bylo to všechno odporné.

A matka – věděla, že je jí otec s někým nevěrný. Jak tedy mohla zůstat pořád tak veselá a chovat se, jako by se nic nedělo, a upřednostňovat všechny okolo sebe? Muselo to být ponižující – hrozné! Jana samozřejmě v koutku duše věděla, že něco není v pořádku, ale ve své nevinnosti to přičítala matce, která prochází přechodem.

„Teď snad chápete, proč ta žena musí odejít,“ řekl Edward. Nato se k němu Catherine znovu vrhla a objala mu kolena.

„Snažně tě prosím, neposílej mě pryč!“ vykřikla. „Prosím! Prosím! Nemohu opustit své děti! Edwarde, prosím!“

Vytrhl se jí a nebyl nijak něžný. „Uděláš, co ti nařizuji,“ zasyčel ledově. „Vstaň! Jdi!“

Svět jako by se obracel vzhůru nohama. Jana nesnesla pomyslení na setkání s otcem. Ten se zničehonic objevil ve dveřích své pracovny, kde se do té chvíle nepochybně schovával jako zbabělec. Pokud jde o Catherine, ať se dopustila čehokoli, Jana si nemohla pomoci a cítila k ní lítost.

„Odvezu tě k matce představené do Amesbury,“ řekla. „Harry, doprovodíš nás?“

„Jistě,“ přikývl Harry.

„Margery, postarej se o matku,“ nařizovala. „Vrátím se, co nejdřív to půjde. Catherine, prosím tě, vstaň. Musíme sbalit tvoje věci.“

Thomas a Harry zvedli Catherine na nohy.

„Musím vidět chlapce,“ nařikala Catherine. „Nemohu opustit svoje maličké. Musím je vidět!“ Začínala propadat hysterii.

„Ne!“ pronesl ledově Edward. „Přineste jí někdo věci.“

„Já je přinesu,“ ozvala se matka a zamířila ke schodům. Vypadala zdrceně a viditelně zestárla. Jana nedokázala zadržet slzy. Dovedla si představit bolest matky, která přichází o dítě, i jak bude Johnovi a Nedovi, když si uvědomí, že se jejich matka už nikdy nevrátí. A to bude teprve začátek.

V té chvíli se matka zapotácěla a sesula se na dolní schod. „Je to k ničemu,“ plakala. „Nemohu... Je to všechno tak hrozné.“ Jana a Margery jí spěchaly na pomoc.

Harry pustil Catherine a stiskl Janě ruku. „Vezmu ji do Amesbury sám. Ty zůstaň s matkou.“

Jana si osušila oči. Děsilo ji, že vidí matku v takovém stavu. „Možná to tak bude nejlepší,“ souhlasila. „Jen ještě napíšu list matce představené.“

„Prosím vás, dovozte mi rozloučit se s dětmi!“ žadonila Catherine, oči lehce nepřítectné. Snažila se odstrčit Edwarda, ale ten ji pevně držel a nedbal jejího křiku. Jana si přinesla psací potřeby, ale ruka se jí tak třásla, že se zmohla jen na pár kostrbatých řádek.

„Sdělila jsem matce představené jen to, že ses dopustila nevěry,“ obrátila se na Catherine. „Nezostudím svou rodinu plnou pravdou.“

„To je velmi moudré,“ poznamenal Anthony ochraptělým hlasem. „Přesně na tom bychom se měli všichni shodnout. Nedělejme to horší, než už to je. Představte si, jaký skandál by to vyvolalo, kdyby se to, co se tu stalo, dostalo na veřejnost.“

„Chceš říct, že se máme chovat, jako by se nic nestalo?“ otázala se matka a ztěžka se zvedla. „Ty si myslíš, že to dokážu?“

Anthonyho hezká hubená tvář se zalila ruměncem. „Matko, snažím se pouze ušetřit nás dalších nesnází. Zůstane-li toto tajemství v rodině, budete se moci podívat všem svým přátelům do očí, aniž byste se musela stydět. A po pravdě řečeno, co jiného můžeme dělat? Všichni jsme otci zavázáni věrností a poslušností. Pokud ho, matko, opustíte, budou vás lidé kritizovat jako nevěrnou manželku.“

„Promluvíme si o tom později,“ řekla matka.

Ztěžka vyšla po schodech. Všichni ostatní zůstali sedět a čekali na ni v tichu přerušovaném jen Catherininými vzlyky. Nakonec matka sešla dolů s balíkem šatstva a služebníkem, který vlekl truhlici potaženou kůží. Z rázného výrazu matčiny tváře Jana poznala, že se lady Seymourová už vzpamatovala a usilovně se snaží být silná. „Catherine, tady máš svoje věci,“ pronesla chladně. „Harry, můžeš zařídit, aby připravili nosítka a přivedli koně?“

„Všechno už je přichystané,“ řekl Thomas. „Vydal jsem rozkazy.“

„Musíš jít,“ otočila se matka k plačící snaše. „Nařídil to Edward a já mu nebudu odporovat. Doufám, Catherine, že si uvědomuješ, jak oblundného činu ses dopustila, a že toho lituješ. Budu se za tebe modlit.“

„Prosím vás!“ plakala Catherine a zuby jí drkotaly o sebe. „Prosím vás, dovolte mi rozloučit se s dětmi!“

„Odved'te ji,“ poručil Edward, a když Harry váhal, chytil ji za paži a táhl ji ke dveřím. Catherine začala vriskat, ale on ji udeřil do tváře. „Ticho!“ rozkřikl se. „Co si služebnictvo pomyslí?“

Harry Catherine pevně objal kolem ramen a spěchal s ní ze dveří. Jana je následovala a zůstala stát vedle nosítek, zatímco Harry strkal Catherine dovnitř. Když nakoukla do dvířek, Catherine na ni hleděla pološílenýma očima.

„Poslyš,“ řekla Jana. „Pokud budeš mlčet tak jako my a nikdy nevyzradíš, že tvým milencem byl náš otec, udělám, co bude v mých silách, abys mohla vídat svoje děti. Pokud nebudeš mlčet, bude z tebe v mých očích to nejnevěděčnejší stvoření, jaké kdy žilo, a už pro tebe nehnu prstem. Rozumíš?“

Harry překvapeně pohlédl na sestru a v jeho očích se zračila nebývalá úcta. Catherine ji chytila za ruku. „Slibuji, že se o něm nikdy, nikdy nezmíním! Dávám ti své slovo, přísahám! Udělám cokoli, jen když mi přivedeš děti anebo mi dovolíš je navštívit.“

„Pokusím se,“ slíbila Jana. „Bůh s tebou.“ Zůstala stát na Velkém nádvoří a sledovala, jak se koně nesoucí nosítka vzdalují, a dívala se za nimi, dokud Catherinin pláč nedozněl v dáli. Potom se vydala za Edwardem.

Všichni byli dosud ve velké síni a vstřebávali obrovský dosah toho, co se právě stalo.

„Je pryč,“ oznámila Jana. „Edwarde, měl bys vědět, že cenou za její mlčení může být občasná návštěva dětí.“

Edward seděl zhroucený na lavici a jeho vztek byl ten tam. „Nechci, aby se s ní vídaly. Nevzešlo by z toho nic dobrého.“

„Vzešla by z toho její diskrétnost! Navíc jsem jí víceméně slíbila, že když bude o otci mlčet, udělám, co budu moci, abych jí setkání s dětmi zprostředkovala.“

„Na to jsi neměla právo!“ vyštěkl Edward.

„Jana má pravdu,“ ozvala se matka. „Chceš, aby si o naší hanbě cvrlikali ptáci na střeše? Pomluvy se rychle šíří a jeptišky klepy milují. Během pár minut to bude vědět celá země. Mysli na mě – a na ty ubohé děti. Bude jim chybět matka – zvlášť Johnovi. Do téhle chvíle nebylo dne, aby s ní nebyl.“

„Budu o tom přemýšlet,“ zavrčel Edward.

„Přemýšlej ale rychle,“ nabádala ho matka.

„Jedno ovšem nechápu,“ vložil se do hovoru Anthony. „Jak jsi zjistil, že Catherinovým milencem je otec?“ Jana viděla, jak sebou matka trhla.

Edward zaváhal. „Pravda vám asi bude připadat dost těžko uvěřitelná. Když jsem byl ve Francii, šířila mě nejistota ohledně Catherine. Musel jsem zjistit, jestli mi byla opravdu nevěrná a jestli jsou obě děti moje. Byl jsem pryč v ten nejhorší čas a trápilo mě, že až do svého návratu není cesty, jak celou záležitost vyřešit.“ Odmělčel se. „V kardinálově doprovodu byl jeden člověk, a když jsme pobývali v Amboise, zaslechl jsem ho mluvit o jednom učenci, který ve městě žije a je dobře obeznámen s magií.“

„Čaroděj!“ vyhrkl Anthony.

Edward se na něho zamračil. „Buď rád, že jsi nebyl v mé situaci, bratře. Nevíš, o čem mluvíš.“ Obrátil se k ostatním. „O tom muži se vyprávělo, že dokáže přivolat vidiny a předvídat budoucnost. Napadlo mě, že by mi mohl pomoci. Navštívil jsem ho v jeho domě v jedné úzké uličce nedaleko sídla, kde žil malíř Leonardo. Zprvu se zdráhal a tvrdil, že je zakázáno vyvolávat obrazy, a kdyby to udělal, riskoval by obvinění z čarodějnictví nebo kacířství. Přisahal jsem, že o tom nikomu nepovím. Nabídl jsem mu záruky. Zkrátka a jednoduše jsem prosil a žadonil, protože jsem zoufale potřeboval znát pravdu.“

„Jak jsi ale mohl vědět, že to není šarlatán nebo podvodník?“ zeptal se Harry.

„Lidé u dvora o něm mluvili s úctou jako o vzdělanci a bezúhonném člověku. Pouze ten muž z kardinálovy družiny se zmiňoval o jeho kouzlech, ale ujistil mě, že v tomto ohledu je onen učenec stejně čestný a spolehlivý jako ve všem ostatním. A tak jsem mu za jeho služby rád štědře zaplatil.“

Matka zavrtěla nechápavě hlavou. „Nemohu uvěřit, že by se můj syn mohl namočit do něčeho podobného. Otec James by byl zděšen.“

I Jana byla zděšená, ale zároveň uchvácená.

Edward vstal. „Vidím, že neschvalujete, co jsem udělal, a pochybují, že tomu uvěříte. Nemá tedy smysl, abych vám vyprávěl, co se stalo. Jdu do stájí.“

„Počkej!“ zvolala Jana. „Vyslechneme tě. Jsem si jista, že jsi jednal podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Souhlasíte všichni?“ A přelétla zrakem celou společnost.

„Vyslechnu si tě,“ řekla matka, „ale pro dnešek už mám těch šoků víc než dost.“

Edward se opět posadil. „Matko, nenabyl jsem dojmu, že by ten muž byl nepoctivý. Spíš na mě působil strážlivým a opravdovým dojmem. Chápal mou úzkost i touhu dozvědět se pravdu a soucítil se mnou. Řekl mi, že použije koulzelnou perspektivu a pokusí se vypátrat, co se odehrává u nás doma. Vzal mě do malé místnosti ověšené černou látkou a vyzval mě, ať se s ním posadím ke stolu. Stály na něm dva stříbrné svícny se svíčkami a nádoba, která vypadala jako kříšťalová a byla naplněna vodou. Požádal vodu, aby nám dala nahlédnout pravdu o mé ženě. Potom vytáhl z kapsy pět měsíčních kamenů a vhodil je do nádoby.“

Matka se pokřížovala, ale zachovala mlčení.

„Chvíli se nic nedělo,“ vyprávěl Edward, „ale pak se k mému úžasu začal na hladině objevovat obraz. Viděl jsem ženu v zeleném šatu, jaký nosívala Catherine... povím zkrátka jen to, že s ní byl muž a že ti dva zaujímali důvěrnější postoj, než by každému z nich slušelo. Ta vidina trvala pouhých pár okamžiků, ale toho muže jsem bezpečně poznal. Byl to otec.“

„Jak sis tím mohl být jist?“ vyzvídal nedůvěřivě Thomas.

„Vůbec jsem o tom nepochyboval. Ale i kdybych se mýlil nebo ten člověk použil nějaký trik, byla to pravda a otec to přiznal. Oba to doznali.“

„Takže jsi kvůli tomu, cos viděl, spěchal domů,“ uzavřel Thomas. „Co na to kardinál?“

„Nepověděl jsem mu pravdu. Řekl jsem jen, že si moje žena zoufá, protože jí zemřel otec, a já mám o ni starost. Pochopil to a dal mi své pozhánání. Nemyslím, že by mi to měl za zlé.“ Edward zabořil tvář do dlaní.

Chvíli nikdo nepromluvil.

„Co teď budeš dělat?“ odvážila se zeptat Jana.

„Jestli Catherine složí řádový slib, snadno dosáhneš anulování manželství a budeš se moci znovu oženit,“ řekl Anthony.

„A ty si myslíš, že chci?“ opáčil Edward s hořkostí.

„Potřebuješ čas,“ řekla matka. „Všichni potřebujeme čas, abychom se vyrovnali s tím, co se stalo.“ Už zase plakala. „Váš otec je teď pro mě cizím člověkem. Nevím, jak s tím dokážu žít. A co bude s dětmi?“

Edward si povzdechl. „O tom jsem dlouze přemýšlel. Obě je miluji. Možná jsou moje, ale i kdyby byly otcovy, jsou z téže krve. Zákon předpokládá, že otcem ženina dítěte je její manžel, takže z tohoto pohledu nejsou nemanželské. Proto neudělám nic, co by jim ublížilo.“

Jana viděla, jak se matce po jeho slovech ulevilo.

„Hlavně je nepřipravuj o svou lásku,“ řekla matka. „Budou ji potřebovat, obzvlášť John. A ničím se neprovinily.“

„Nemohu je přestat milovat, přestože mi neustále připomínají jejich matku a její poklesek,“ odpověděl Edward. „Hodlám ale napadnout poslední vůli sira Williama. Neexistuje jediný důvod, proč bychom já nebo Catherinini synové měli přijít o její dědictví.“

Thomas vzhlédl. „Jestli to uděláš, bratře, riskuješ, že rozzlobíš lady Fillolovou, která se pak může mstít a rozhlašovat do celého světa, že její dceru obšťastňoval náš otec.“

„Thomasi!“ okřikli ho sborově všichni sourozenci.

„Copak nemáš žádnou úctu k matce?“ plánil ho Harry.

Thomas měl alespoň tolik slušnosti, že se zatvářil kajicně. „Omlouvám se, matko.“

„I já se omlouvám a víc než kdo jiný lituji toho, co se stalo.“ To promluvil sir John, který se náhle zjevil ve dveřích. Vypadal jako zlomený stařec. Pátravým zrakem přelétl tváře svých nejbližších, jako by zjišťoval, zda v nich zahlédne alespoň náznak dřívější lásky a úcty. „Můžete mi někdy odpustit?“

Všechny jeho děti povstaly. Byla v tom síla zvyku, který jim rodiče od nejútlejšího dětství vštěpovali. Všechnu tu poslušnost, úctu a lásku, jíž se u nich otec po celý jejich život těšil, nešlo rázem hodit za hlavu. Přesto si Jana už tehdy uvědomovala, že na otce pohlíží jinýma očima. Byl to stále ten otec, kterého jako dítě milovala, ale zároveň cizí člověk – muž ve vší své hříšné slabosti. Rozumem to nedokázala plně vstřebat.

„Margery?“ obrátil se sir John na matku.

Matka se nedokázala na otce podívat. Edward beze slova vstal a odešel.

„Margery, pojď se mnou do Široké komnaty,“ řekl otec a ustoupil, aby matka mohla projít jako první. V očích se mu leskly slzy. Janu to šokovalo. Nikdy předtím neviděla otce plakat.

Ani otec, ani matka nikdy neprozradili, co se mezi nimi toho horkého srpnového odpoledne odehrálo, bylo však zřejmé, že se oba usilovně snaží, aby

všechno bylo jako dřív – až na to, že nic nemohlo být jako dřív. U večere otec usedl jako obvykle na svou židli s vysokým opěradlem v čele stolu a matka seděla jako vždy na opačném konci tabule. Rozprávěli spolu, jak bylo jejich zvykem, a děti od nich převzaly nit hovoru. Nepříslušelo jim kritizovat otce.

Janě krvácelo pro matku srdce. Byla tak statečná! Jana proto ze všech sil předstírala, že je všechno normální, ale uvědomovala si matčinu bolest i otcovu hanbu a snažila se s obojím vyrovnat. Edward seděl, mračil se a vypadal, že každým okamžikem vybuchne. Napětí bylo doslova hmatatelné. Ze skvělého jídla na stole nikdo příliš nepojedl.

„Dnes jsem dostal dopis od sira Francise,“ ozval se otec, když dojídali, jako by to bylo něco bezvýznamného, na co pozapomněl. „Píše, že se rád zasadí o místo pro tebe, Jano. Naznačil, že kdyby mohl doufat v odměnu, napomohlo by to jeho snažení. Neboj se, vyrovnám se s ním. Tak to u dvora chodí. Poskytování protekce bylo odjakživa lukrativní záležitostí. Hned zítra mu pošlu peníze.“

„Děkuji, otče,“ řekla Jana a srdce se jí při pomyslení na to, že opravdu půjde ke dvoru, rozbušilo. Oč větší nadšení by ale cítila, kdyby ta dobrá zpráva přišla za šťastnějších okolností! Jak by v takovou chvíli mohla opustit matku?

„Bude to pro tebe skvělá příležitost,“ pronesla matka pevně, „a může ti dopomoci k dobrému sňatku. Modlím se, aby se tak stalo.“ Jana cítila, jak se jí aspoň trochu ulevilo.

Konečně byla ta vleklá večere za nimi. Všichni členové rodiny odříkali modlitbu a mohli se odebrat na lože. Jana vzala svícen s hořící svíčkou a odešla spolu s Margery. V komnatě s nízkými stropními trámy a dřevěnou sloupkovou postelí s vyšívanými závěsy, kterou spolu sdílely, se obě beze slova svlékly, složily si oblečení, natáhly si noční košile a vlezly si na lože. Jana sfoukla svíci a obě chvíli mlčky ležely. Místnost prostupovalo stříbřité měsíční světlo prostupující mřížkovými okny.

„Kéž bys neodcházela ke dvoru,“ ozvala se Margery.

„Třeba se tam ani nedostanu,“ odpověděla Jana. „Zatím není nic jisté. Ale jestli tam přece jen odejdu, poprosím královnu, jestli by se u ní nenašlo místo i pro tebe.“

„To bys pro mě udělala?“ otázala se Margery toužebně.

„Samozřejmě, sestřičko. Mám tě moc ráda. Budeš mi strašně chybět.“

„Stejně jsou na tom vždycky líp ti, kteří odcházejí, než ti, kdo zůstanou,“ povzddechla si Margery zasvěceně, jako by jí nebylo pouhých patnáct let.

„To ano,“ souhlasila Jana. „Navíc se obávám, že tady to ještě dlouho nebude jednoduché.“

„Myslíš, že se matka s otcem dokážou přes to všechno přenést?“

„Co jiného jim zbývá? Jsou manželé. A otec je široko daleko významná osobnost. Matka nebude chtít riskovat skandál. Všichni jsme se shodli na tom, že nejlepší bude udržet všechno v tajnosti. A začíná to v rodině.“

„Tak dobře. Budu se snažit chovat, jako by se nic nestalo,“ prohlásila Margery a otočila se na posteli. „A budu se modlit, aby to dělali i všichni ostatní. Dobrou noc, Jano.“

Jana však nedokázala usnout. Ležela, neklidně se ve tmě převalovala a snažila se zkrotit myšlenky, které se jí honily hlavou. Nakonec vstala, natáhla si župan a po špičkách se odplížila do prázdné vedlejší komnaty, kde byl převét. Když z něj vyšla, byla již dokonale probuzená. Zapálila svíci a tiše sestoupila po schodech do přízemí. Ve Staré komnatě jistě najde nějakou knihu, která ji dokáže odvést od myšlenek na překotné události uplynulého dne. Otec James byl shovívavý učitel, a tak byla místnost plná houpacích koníků, panenek a káč. Na stolech se povalovaly slabikáře a různé papíry. Jana zabloudila pohledem ke kostrbatým písmenkům malého Johna a usmála se, ale ihned ji bodlo u srdce, když si uvědomila, jakou náhlou bolest ze ztráty matky bude její malý synovec brzy prožívat.

Na policičce leželo několik jejich oblíbených knih z dětství. Vzala do ruky Chaucerovy *Canterburské povídky*, postavila svícen na stůl, posadila se a knihu otevřela. Ještě se ani nestačila začíst, když zpoza dveří na druhém konci místnosti, jež vedly do otcovy pracovny, zaslechla tichý šramot. Copak je otec tak pozdě večer ještě vzhůru?

Chvilí vyčkávala a přemýšlela, jestli se nemá vytratit, když vtom se dveře otevřely a vešel sir John.

„Jano! Co tu děláš?“ Nedokázal se dceři podívat do očí.

„Nemohla jsem spát, otče. Přišla jsem si pro nějakou knihu.“

„Ach, běda, ubohé dítě. Pochybuji, že kdokoli z nás bude dnes v noci spát.“ Polkl a popošel k ní. „Holčičko moje,“ řekl a objal ji. „Je mi to strašně líto. Co jsem to udělal?“ mluvil jí tiše do vlasů. Cítila, jak se mu ramena dmou pláčem. Nevěděla, co má dělat nebo říkat.

„To je v pořádku,“ zašeptala nakonec. „Musíte dát všem čas.“

„Snažte se o mně nesmyšlet moc zle,“ zamumlal. „Byl jsem hlupák, když jsem si liboval v tělesné lásce. Edward Catherine zanedbával a já jsem zneužil

jejího neštěstí.“ Pustil Janu a pohlédl jí do očí. Její vysoký, statný otec plakal a vypadal pojednou, jako by se celý zmenšil. „I když byla svolná, celé je to moje vina. Tohle už nikdy nemohu napravit.“

Jana se přiměla k úsměvu. „Nepochybuji, že Bůh vám již odpustil, když se tak upřímně kajete. Já sama vám ze srdce odpouštím a pokusím se zapomenout.“

Zhluboka se nadechl. „Takovou laskavost si nezasloužím, ale z hloubi srdce ti děkuji, Jano. Matka mi řekla, že jsi to byla ty, kdo nabádal k tomu, aby ten skandál zůstal jen v kruhu rodiny, a za to ti znovu upřímně děkuji. Je opravdovým požehnáním, že mám takovou dceru.“ Ovládl se a vztáhl k Janě ruku. Jana zaváhala. Více než co jiného toužila po tom, aby byl opět takový jako dřív. Odpustit mu byl první krok, který k tomu mohl vést. Ruku přijala.

O týden později přišel další list od sira Francise Bryana. Sir John vešel do kuchyně, kde Jana a matka pekly slané koláče, a nahlas jim jej přečetl. „Půjdeš ke dvoru, Jano. Královna se milostivě uvolila tě přijmout za svou dvorní dámu a král její rozhodnutí posvětil svým souhlasem.“

Janě se rozbušilo srdce vzrušením. „To je vážně skvělá zpráva! Nevěřila jsem, že se to někdy stane.“ Jen tak tak se dokázala soustředit na seznam věcí, které bude u dvora potřebovat a jejichž shánění matku milosrdně vytrhne z jejího žalu.

„Smíte nosit pouze černé nebo bílé oblečení. Prý žádné barvy. Budeme muset poslat do Marlborough pro obchodníka s látkami a vzkázat mu, aby si pospíšil, pokud máš být koncem měsíce v Greenwichi. Nechápu, proč by nestačilo, kdybys měla jen své nejlepší šaty.“

Edward stál za otcovými zády a naslouchal hovoru – či spíše matčinu monologu. „Jen královna a nejvyšší dvorní dámy nosí barevné oblečení, matko. Mladší dvorní dámy chodí pouze v černé nebo bílé.“

„Ale proč?“ divla se Jana.

„Aby nezastíňovaly královnu. Většinou jsou to mladé a půvabné dívky, zatímco královna – upřímně řečeno – už není žádná kráska. Je ale velmi důstojná a neobyčejně honosně se obléká.“

„Jaká je vlastně královna Kateřina?“ zajímala se Jana.

„Nikdy jsem s ní nemluvil, ale mnohokrát jsem ji viděl. Vždycky je nesmírně laskavá a pokaždé se usmívá, přestože k ní samé nebyl osud nijak vlídný.“

„Ano, nemá syna,“ poznamenal otec a posadil se do křesla u krbu. „A je už příliš stará, než aby mohla mít další děti.“

Edward mlčel. Ještě pořád s otcem nemluvil. V domě stále vládlo napětí a Janu trápily výčitky svědomí, že se jí při vyhlídce na odchod ke dvoru tak ulevilo. Tížilo ji vědomí, že ponechává ostatní, aby se se vším vyrovnali sami.

„Je královna krásná?“ vypískla svým dětským hláskem osmiletá Dorothy.

„V mládí bývala velmi krásná,“ odpověděl otec. „Bohužel už ale není mladá. Je o dost starší než král.“

„Já chci ke dvoru,“ domáhala se Dorothy. „Chci nosit pěkné oblečení a tančit a zpívat a vidět krále.“

„Všechno má svůj čas,“ řekl otec.

„Jako by nestačilo, že musím vypravit ke dvoru jednu dceru,“ zamumlala matka. „Pojď, Jano, probereme tvoji truhlici, abychom viděly, co se dá použít. Budeš potřebovat nejmíň dva nové čepce. U dvora nemůžeš chodit s rozpuštěnými vlasy. Až přijde kupec s látkami, musíme vzít všeho o něco víc, aby zbylo i na vlečky. A můžeš si vzít moje perly...“

Vtom ji přerušil Edward. „Doprovodím tě ke dvoru, Jano, a pak pojedu na sever do Sheriff Huttonu. Měl bych se tam už brzy vrátit.“ Ani on nedokázal zakrýt, s jakou úlevou odjíždí.

Po večeri si Jana a Edward vyšli do zahrad kolem Wulfhallu.

„Spadne mi kámen ze srdce, až budu z domu,“ poznamenal Edward. Hube-nou tvář měl zrhanou, tmavé oči halil stín. „Už se nemohu dočkat, až zmizím.“

„Nebude se ti stýskat po chlapcích?“ zeptala se Jana.

„V matčině péči budou prospívat.“

„Ale oni tě právě teď potřebují, Edwarde.“

„Nestrkej nos do mých věcí, Jano,“ vzplál Edward.

„Dělám to jen proto, že mám o ně starost,“ odsekla. „Právě přišli o matku.“

„Je to snad moje vina? Já jsem si celých těch devět let neliboval v incestu.“

„A libovala si v něm snad ona?“ pronesla Jana pomalu. „Co když se jen neod-vázila říct otcí ne? Nikdy nebyla šťastná, vid? Šťastně zamilovaná žena vypadá spokojeně. Nemohu než soudit, že všechna ta láska vycházela z otcovy strany.“

„Chceš říct chtíč!“ zavrčel Edward.

„Celých devět let? Slyšela jsem, že chtíč se rychle ukojí. Ne, Edwarde, podle mého přesvědčení byla Catherine spíš obětí hříchu než hříšnicí.“

„Nesmíš zapomínat, jak se zpočátku chovala,“ opáčil s hořkostí. „Lstivěji než pramáti Eva. Obloudila mě svými úklady. Nebyla žádné nevinátka. Dobře věděla, co chce. Křivdíš mi, když straniš jí.“

„Ne, Edwarde!“ zvolala Jana. Věděla však, že si ho nesmí znepřátelit, ani ho rozzuřit. Jakkoli byl tvrdohlavý a chladný mravokárce, byl to stále její bratr a od příštího týdne bude její jedinou spojnicí s domovem. Dotkla se jeho paže. „Je mi líto vás obou, ale ať je Catherinina role v této věci jakákoli, přišla o děti a to pro ni musí být strašné.“

Edward svěsil ramena. „Máš příliš měkké srdce, Jano. Catherine se svým lehkomyšlným chováním připravila o právo stýkat se s nimi. Nemohu riskovat, že se chlapi nakazí její špatností. Není tou správnou osobou, která by je měla vést a ochraňovat. A měla bys myslet i na mě. Mám manželku – a nemám manželku. Nemohu se znovu oženit, dokud Catherine nesloží řádové sliby nebo nezažádám o rozvod, ale to by bylo nepředstavitelně drahé, protože by to musel řešit parlamentní zákon. A tak mi nezbývá než smířit se s tím, že budu sám.“

I když ne tak úplně sám, pomyslela si Jana, ale usoudila, že bude lepší držet jazyk za zuby. „Upřímně tě lituji,“ řekla a vzala ho za ruku.

Chvilí šli mlčky.

„Jaký je král?“ zeptala se nakonec Jana, aby prolomila mlčení.

„Osobně je velmi hezký, aspoň to o něm dámy říkají,“ odpověděl Edward. „Je vysoký a vznešený – přesně takový, jaký má velký panovník být –, a královsky se nosí. Někdy se ale chová spíš jako veselý kumpán než jako vladař. Není mu proti mysli žertovat s méně urozenými a jednou jsem ho dokonce viděl hrát v kostky s nejvyšším sklepníkem. A když byl jakýsi vyslanec v jeho společnosti nervózní, vzal ho kolem ramen a chvíli se s ním důvěrně bavil, aby ho uklidnil.“

„To zní povzbudivě,“ poznamenala Jana. Vyhlídky na setkání s králem se děsila.

„Neboj se, nekouše,“ pokusil se Edward o úsměv. „A netvař se tak vyplašeně.“

Konečně bylo vše připraveno k odjezdu a Jana se loučila. Dlouho se objímala s matkou, zatímco otec ji políbil a potom jí dal požehnání a na cestu váček s mincemi. Matka se snažila tvářit statečně, usmívala se a nabádala ji, ať často píše. Bratři, mladší sestry i ostatní děti se kolem ní shlukli, aby se s ní rozzehnali. Zvláště vřele se objala s Margery. „Na svůj slib jsem nezapomněla,“ ujistila ji.

Potom nasedla do nosítek a uvelebila se vedle truhlice, v níž měla složeno nové oblečení a na něm čepce zabalené ve starém hedvábí. V menší truhlici si vezla prádlo, kožešiny, zimní plášť a malou šperkovnici s matčinými perlami

po babičce Wentworthové, třemi prsteny, drobným diamantovým přívěskem a smaltovanou broží ve tvaru kosočtverce, jež znázorňovala pět Kristových ran. Na sedadle vedle ní ležel košík s jídlem na cestu.

Edward nasedl na koně, dva štolbové se zařadili za nosítka a malý jízdní průvod se pomalu rozjel z Velkého na Malé nádvoří a odtud dál na cestu vedoucí do Marlborough, Newbury a Maidenheadu, kde měli všichni nastoupit na říční loď a odplout do Greenwiche. Jana se ze všech sil snažila neohlížet.

Část druhá
Místo pýchy a závisti

Kapitola 5

1527

V Hurleyském převorství je správce ubytovny pro pocestné vřele uvítal a ihned zazvonil na zvonek zavěšený na zdi vedle vchodu do domu pro hosty.

„Otec převor chce, abychom ho okamžitě vyrozuměli, přijedou-li nějací významní návštěvníci,“ zářil celý rozradostněný. Byl to veselý, baculatý mnich s tvářemi červenými jako jablíčka, který Janě připomínal bratra Tucka z Robina Hooda, jak si ho vždycky představovala. Pro svůj úřad jako stvořený. Uvedl je do jejich pokojíků, které byly sice maličké a velmi prostě zařízené, ale dokonale čisté, a tam jim také klášterní sluha přinesl jejich zavazadla. Měli se tu zdržet pouze jedinou noc. Ráno se Edward a Jana v Maidenheadu nalodí a pacholci se s nosítky i koňmi vrátí domů.

Převor Thomas byl stejně bodrý muž jako správce klášterní ubytovny, ale Jana pojala podezření, že v jeho případě se pod přitažlivým zevnějškem skrývá železná vůle. U večere, kde byli jeho hosty a na kterou je pozval do své jídelny, se nemálo rozohnil, když došla řeč na kardinála Wolseyho. „Nehodí se, aby byl duchovní tak závratně bohatý. Je arcibiskupem z Yorku, ale v životě tam nebyl.“

Edward nabral pro sebe i pro Janu dalších několik plátků pečeného hovězího masa, jež položil na jejich společné chlebové prkénko prosáklé voňavou šťávou. „Mezi lidem se říká, že Anglii vládne on a ne král. Nejsem si ale jist, že je to úplná pravda. Viděl jsem je spolu několikrát. Jsou velcí přátelé a zdá se, že kardinál je pro Jeho Milost jakousi otcovskou postavou. Není pochyb, že to je velmi schopný muž, ovšem zdá se, že má až příliš velkou moc – a je veskrze neoblíbený.“

„Náš Pán Ježíš Kristus, jemuž slouží, byl prostý tesař. Nevlastnil paláce ani velké bohatství. Viděl jsem Hampton Court i York Place. Žádný kněz by neměl mít ve svém majetku tolik světských statků.“

Janě se převorova upřímnost zamlouvala a v duchu bezděky srovnávala přepych a pohodlí, v nichž žila převorka Florence v Amesbury, se starým stolem a židlemi v jídelně převora Thomase, s jeho záplatovaným škapulířem i prostým dřevěným křížem – jediným předmětem, který tu zdobil stěny. Kdyby

byla převorka stejně svatá jako tento dobrý muž, byla by v Amesbury zůstala? Musela si přiznat, že i kdyby tak učinila, vnější svět by ji stále lákal. V duchu pomyslela na nebohou Catherine, jak se jí tam asi daří. Edward se o ní během cesty ani jednou nezmínil.

„Wolsey není jediný prelát, který usiluje o bohatství a světskou moc,“ poznamenal Edward.

„Církev je často žebříčkem k moci,“ souhlasil převor Thomas. „A vždycky byla. Kvete v ní spousta korupce, a jdou-li papežové v Římě špatným příkladem, kdo usměrní výstřelky takového člověka, jakým je Wolsey?“

„Papežové že jdou špatným příkladem?“ zděsila se Jana. Celý život ji učili, že má ctít Svatého otce v Římě, neboť je Kristovým náměstkem zde na Zemi a pramenem vši duchovní moudrosti i autority.

„Obávám se, že ano,“ řekl převor. „Asi jste už slyšela o zhýralosti Borgiů, vidíte? A náš dnešní papež Klement i zesnulý papež Julius oba zplodili ne-manželské děti a... Nu, o jejich dalších poklescích raději nebudu ve vaší společnosti hovořit, slečno Seymourová. Papežové jsou přece obdařeni autoritou od samotného Krista a ve věcech mravnosti mají zaujímat pevná stanoviska. Nejsou-li však sami bezúhonní, jakou naději máme my ostatní?“

„Otče převore, jdou-li nám příkladem dobří mužové, jako jste vy, kteří ve vši upřímnosti následují Krista a drží se jeho přikázání, máme velkou naději,“ usmála se Jana. „Jsem jen nevědomá žena. O Borgiích toho moc nevím a myslím, že ani vědět nechci, ale jsem si jista, že existuje mnoho lidí, jako jsem já, kteří se v tichosti a pokoře přidržují naší svaté víry. Neustále slycháme jen o poklescích hrstky hříšníků, ale nikdy o dobrotě a horoucí víře nás, kteří tvoříme většinu!“

Převor Thomas se na ni usmál. „Milé dítě, prostá dívka jako vy bývá někdy moudřejší než rozčarovaný, skeptický stařec, jako jsem já. Modlím se, aby vás pobyt u dvora nezměnil. To není místo pro lidi slabé duchem. Dobře si strážte svou nevinnost. Ještě že budete sloužit naší nejctnostnější královně! Ona je zrcadlem zbožnosti. Je to nesmírně laskavá paní.“

„To ano,“ souhlasil Edward „A velmi oblíbená. Škoda že nemá syna.“

„Je to velká tragédie.“ Převor vstal, vzal z okenního parapetu mísu s ovocem a položil ji před ně. „Královnou jedinou dědičkou je princezna Marie. Anglii dosud nikdy nevládla žena a příslušníci starého královského rodu Yorků by mohli její titul zpochybnit. Potom bychom mohli zažít návrat občanské války, jež zuřila za mého mládí, když o trůn bojovali Lancasterové s Yorky.“

„Chraň nás Pánbůh,“ zhrozila se Jana. Jablko, které jedla, jí náhle zhořklo v ústech.

„Sloužím vévodovi z Richmondu,“ řekl Edward. „U dvora se proslýchá, že král možná přiměje parlament, aby toho chlapce legitimizoval a jmenoval ho jeho nástupcem.“

Převor se zamračil. „Přijal by ale anglický lid za krále pancharta? Bylo by to velké riziko.“

„Někteří si myslí, že lid krále natolik zbožňuje, že by dal přednost jeho nemanželskému synovi před kterýmkoli potomkem rodu bílé yorské růže. Jsou ale i zrádci, kteří mluví o Tudorovcích jako o uchvatitelích a touží po návratu staré královské linie. Kdo ví, co by se stalo?“

„To musí králi dělat velké starosti,“ povzdchl si převor.

„Někdo říká, že by měl princeznu Marii provdat za jednoho z Yorků a počkat, až se mu narodí vnuk,“ poznamenal Edward.

„To je dobrý nápad.“ Převorovi se rozjasnilo v očích. „Vy byste měl králi radit, ne Wolsey.“

Hovor se stočil na krále.

„Jana touží dozvědět se o něm vše,“ usmál se Edward. „Připravuji ji na její novou roli.“

„Náš svrchovaný pán je velmi zbožný muž, pravý přítel církve,“ jal se převor poučovat Janu. „Asi před šesti lety sepsal pojednání proti kacířským bludům Martina Luthera a papež mu za to udělil titul ‚Obránce víry‘. Slyšel jsem, že horlivě světlí církevní svátky a každý Velký pátek se plazí po kolenou ke kříži.“

„Jeho Milost král se skvěle vyzná v teologii,“ podotkl Edward. „Čte svatého Tomáše Akvinského i svatého Augustina. Pánové sloužící v jeho soukromých komnatách o něm říkají, že nic nemiluje víc než zasvěcené debaty o víře.“

„Zdá se, že jde lidu dobrým příkladem,“ řekla Jana.

„Je pro nás požehnáním mít takového krále,“ prohlásil převor.

„A ty se s ním, Jano, už velmi brzy setkáš,“ usmál se Edward.

Plout poprvé po řece bylo vzrušující. Jana ještě nikdy nejela lodí a lehké pohupování plavidla na hladině i pravidelné šplouchání vesel nořících se do silných říčních proudů ji těšily. Rychlost v ní probouzela radostné pocity.

Londýn byl nádherný – přesně takový, jaký očekávala. Z jeho siluety vystupovaly stovky věží, věžiček i strmých střech pyšných paláců lemujících oba břehy Temže. Jak tak pluli po proudu, ukázal Edward Janě Hampton Court

– rozlehlý palác, který nechal vybudovat kardinál Wolsey –, i zámek Richmond s jeho věžičkami a báními, jež jako by vystoupily z dávné legendy; a potom, když míjeli Westminster, uviděla velkou síň i opatství a poté samotné staré město a Londýnský most prohýbající se pod tíhou obchodů, obchůdků i kaple. A nakonec zahlédla chrám svatého Pavla, jenž celému velkolepému panoramatu vévodil.

O něco dál po proudu se na břehu řeky tyčil jako obrovitý lev z červených cihel zámek Greenwich. Byl nesmírně rozlehlý, s velikánskými arkýřovými okny s výhledem na vodu a s mohutnou věží. Obklopovaly ho překrásné zahrady s fontánami, trávničky, květinovými záhony a sady. Při pohledu na něco tak ohromného Jana zalapala po dechu. A to si myslela, že Wulfhall je veliký! Jak se jen na takovém místě vyzná?

„Měl by tu na nás čekat sir Francis Bryan,“ poznamenal Edward, když loď přirážela ke břehu. „Měj se před ním na pozoru. Prokázal ti velkou laskavost a mohl by za to na oplátku něco očekávat.“

„To snad ne!“ zděsila se Jana. Cítila, jak se jí hrne krev do tváří. „Otec mu přeče za jeho vstřícnost štědře zaplatil.“

„Přesto buď ve střehu, toť vše. Ne nadarmo se mu přezdívá ‚Zástupce pekla‘. Je pověstný svou bezbožností a rád si začíná s dámami. Nikdo na něj ale nemůže, protože je blízkým přítelem krále a jedním z pánů, kteří slouží v jeho soukromých komnatách. Jeho matkou je lady Margaret Bryanová. To je rovněž velmi vážená osoba a bývala vychovatelkou princezny Marie. Ach, a ještě něco. Sir Bryan má skleněné oko. O to své přišel loni při turnaji.“

„To je hrozné!“ zvolala Jana.

Nejistě vstala ze sedátka a při pohledu do zčeřeného proudu se jí zvedl žaludek. Chytila se opěrky před sebou, aby měla oporu, uhladila si sukni nového černého šatu, pod nímž měla bělostnou kytlici, narovнала si lomený čepec, který jí ušila matka, přehodila si přes předloktí vlečku a po kamenných schůdkách vystoupila na molo. Černý závoj se jí v lehkém vánku třepotal po rami. Nahoře je zastavili členové královské stráže v nádherných rudých stejnokrojích, ale když jim Edward vysvětlil, že Jana přichází sloužit královně a sir Bryan už je očekává, okamžitě vyslali pacholka, aby sira Francise zpravil o jejich příjezdu, a doprovodili je do paláce. Vedli je komnatami tak nádhernými, až Janu napadalo, jestli náhodou nezemřela a neocitla se v nebi. Všechno tu bylo pozlacené nebo natřené jasnými barvami, skla s královskými znaky v arkýřových oknech prozářených sluncem doslova jiskřila, na všech stěnách

visely obrovské tapiserie a na zdobných vlysech skotačili nazí sádroví cherubíni. Na podlahách ležely koberce – při pomyslení na to, že po nich někdo chodí, by matka dostala psotník; její dva turecké koberce zdobily stoly a běda přeběda tomu, kdo by si dovolil je ušpinit.

Jana si musela hlídat vlečku, neboť nyní zatočili vpravo a vešli do dlouhé chodby, na jejíchž stěnách visely elegantní portréty a mapy, a prodírali se tu mezi dvořany, kteří namačkání jeden na druhého čekali na královnu. Na vzdáleném konci chodby už je očekával vysoký tmavovlasý muž se skleněným okem. Na sobě měl módní krátký pláštík z jemného šedého damašku a pod ním vycpaný kabátec a široké kalhoty. Když se přiblížili, dvorně se jim uklonil.

„Slečno Jano,“ pronesl s lehce potměšilým úsměvem.

Jana udělala opatrně pukrle, ale držela se od něj dál. Bolestně si uvědomovala, že čtvercový výstřih jejího dvorského šatu odhaluje mnohem víc z jejích ňader a ramen, než by si přála.

„Vítejte u dvora,“ zářil sir Francis a prohlížel si ji od hlavy až k patě. „Vypadáte velmi pěkně. Jak se daří panu otci?“

„Velmi dobře, děkuji, pane,“ odpověděla Jana. „Abych pravdu řekla, jsme vám všichni nesmírně zavázáni, že jste mi našel toto místo.“

„Bylo mi potěšením,“ ujistil ji sir Francis. „Pojďte. Královna čeká.“

Teprve teď se jí doopravdy zmocnila panika. Jak se u tohoto skvělého dvora může uplatnit prostá venkovská dívka? Jak se má chovat, aby se hned zkraje neznemožnila? Nemohla uvěřit, že se co nevidět setká s anglickou královnou a že ta královna bude její novou paní. A možná dnes uvidí i krále! Při tom pomyslení se celá roztrásla. Přepadlo ji nutkání se otočit a rozběhnout se zpátky k říční lodi. Neměla zdání, jak se jí podařilo se ovládnout.

Sir Francis je uvedl do královniných komnat. Zatímco procházeli dvěma nádherně zařízenými předpokoji, s vrcholnou elegancí a šarmem jí ukazoval některé poklady a obrazy a Jana si i po tak krátké známosti uvědomila, jak nesmírně je vzdělaný. Až ji z toho přepadla úzkost, zda se neocitne v nevýhodě, má-li každý u dvora tak obdivuhodné vědomosti. Jak tak poslouchala Edwarda, který se dal se sirem Francisem do řeči, zjišťovala, že vůbec netušila, že i její bratr je velmi vzdělaný, a začala si připadat ještě méněcennější.

Královnina přijímací komnata byla prázdná, jen u dveří stály strážé. U jedné stěny tu pod baldachýnem se státními znaky Anglie a Španělska stálo vyřezávané křeslo čalouněné purpurově rudým sametem. V protější stěně uviděla dveře. Před nimi se zastavili a čekali, až je ceremoniář ohlásí.

„Její Milost je ve své soukromé komnatě,“ obrátil se sir Francis k Janě. „Tam směji vstoupit jen ti nejprivilegovanější a vy jste teď jednou z nich.“ A opět se na ni potměšile usmál, ale byl to laskavý a vřelý úsměv. „Odvahu, slečno. Královna je laskavá dáma.“ Janě už bylo zcela jasné, proč ženy tomuto muži tak podléhají.

„Tady tě opustím, sestřičko,“ řekl Edward, políbil ji a ustoupil stranou. „Hodně štěstí!“ Janu pojednou přepadl strach. Nechybělo mnoho a byla by se za ním rozběhla, ale pak se zhluboka nadechla a připomněla si, že bratr neodjíždí daleko.

Prošli dveřmi a následovali ceremoniáře do velikého královna přibytku stejně okázale zařízeného jako všechny ostatní komnaty, které až dosud viděla. Jana se rozhlédla. Na protější straně komnaty seděla ve velikém vyvýšeném křesle královna, sukně z rudého damašku rozprostřené kolem sebe. Na hlavě měla skvostný lomený čepce se zlatem vyšívanými lemy, na kyprých ňadrech přívěsek se třemi podlouhlými perlami. Okolo ní seděly nebo klečely její nádherně oděné dvorní dámy i houf mladých dívek v černém či bílém odění. Když se Jana celá rozechvělá spustila do nesmělé úklony, všechny k ní od svých vyšívacích rámu vzhledly.

„Vítejte, slečno Jano,“ promluvila královna s cizím přízvukem, který jasně prozrazoval její španělský původ. Jana se narovнала a uviděla, že se královna usmívá a natahuje k ní buclatou ruku ozdobenou třpytivými prsteny.

„Polibte ji,“ zašeptal sir Francis.

Jana přistoupila blíž, padla na kolena a učinila, co jí sir Francis řekl. Přitom si pomyslela, jak staře a smutně královna vypadá. Byla také tlustá – vůbec ne taková, jakou si ji představovala –, a navíc měla příliš výraznou bradu. Z jejího úsměvu přesto vyzařovalo cosi sladce příjemného. Měla laskavé oči a její důstojné a jemné chování Janu okamžitě uklidnilo.

„Sire Francisí, jsem vám nesmírně vděčná, že jste mi slečnu Janu doporučil,“ řekla královna.

„Slečna Jana má velké štěstí, že může Vaší Milosti sloužit,“ odpověděl sir Francis.

„Je to pro mě velká čest, Vaše Milosti,“ zamumlala Jana, jíž neunikly zvědavé pohledy žen, které budou od nyníška jejími každodenními společnicemi.

„Slečno Elizabeth, vezměte, prosím, slečnu Janu do dívčí ložnice a postarejte se o ni,“ nařídila královna.

Vstala jedna z dam – mladá žena s tmavými vlasy, růžovou oválnou tvář a hlubokýma modrýma očima.

„Pojďte se mnou,“ řekla.

Jana udělala pukrle, zanechala královnu v rozhovoru se sirem Francisem a pustila se za dámou vzhůru po točitém schodišti, které vedlo do rozlehlé komnaty s arkýřovými okny po obou stranách, která se nacházela v horním poschodí. Podél stěn se táhly dlouhé řady prostých lůžek, u každého stála truhlice a na zdech nad nimi bylo vidět kolíky na věšení šatstva. V místnosti byl cítit pot, jemná vůně parfémů, pach obuvi a – velmi slabě – i zápach zakrvácených plátěných menstruačních vložek. Nevadilo jí to – byla zvyklá sdílet pokoj s Margery.

„Jsem Elizabeth Chambersová,“ řekla mladá žena. „Všichni mi tu říkají Bess. Mám na starosti všechny královniny dívky a odpovídám za to, aby tu byly spokojené. Kdyby vás něco trápilo, přijďte za mnou,“ usmála se. „Vidím, že máte na sobě oblečení v požadované barvě,“ dodala.

Janě se ulevilo, když se přesvědčila, jak je ta žena přátelská. „Matka mi nechala ušít ještě dvoje další – jedno bílé a druhé černé,“ řekla, když vtom do místnosti vešli dva muži v zelenobílé tudorovské livreji a přinášeli jí zavazadla. „Ukážu vám je.“

„Není třeba,“ řekla Bess Chambersová. „Můžete si beze spěchu vybalit. Král obvykle přichází ke královně o nešporách, takže v šest hodin večer už musíte být dole, abyste jí mohla posloužit. Večere se podává hned po nešporách v královnině soukromé komnatě, a pokud se král nezdrží, usedají s ní k tabuli i nejvyšší dvorní dámy. My dívky večeříme s komornými a úředníky Její Milosti v předpokojí. Po večeři se obvykle věnujeme nějaké zábavě a poté připravíme Její Milost na lože. Střídavě budete s ostatními dívkami spávat na pryčně v ložnici u Její Milosti pro případ, že by v noci cokoli potřebovala. Je vám všechno jasné?“

„Ano, paní Bess,“ přitakala Jana.

„Ráno budete vstávat v šest hodin a postaráte se, abyste byla včas připravená pomoci královně s oblékáním, až vstane. Potom s ní a se členy její domácnosti půjdete na mši, po které se v královnině soukromé komnatě podává snídaně. Během dne jsme Její Milosti k službě vždy podle potřeby, což závisí na tom, co v danou chvíli právě dělá. Často s ní vyšíváme nebo šijeme oblečení pro chudé.“

Všechno to znělo prostě a velmi příjemně. „Vyšívání miluji,“ řekla Jana.

„To Její Milost potěší.“ Bess se na okamžik zarazila. „Odpusťte mi, slečno Jano, ale mám nařizeno uvědomit každou novou královninu služebnici, že se

tu od dívek za všech okolností vyžaduje ctnostné a uctivé chování. Je třeba vždy dávat přednost velkým dámám v této domácnosti, protože to jsou manželky nejmocnějších pánů v království. A pokud se objeví král, což může učinit bez ohlášení, vždycky se mu hluboce ukloníte a zůstanete v úkloně, dokud vás nevyzve, abyste se narovnala. Nikdy ho neoslovujte, dokud na vás sám nepromluví.“

„Jistě, paní,“ hlesla Jana a jen doufala, že si vše zapamatuje.

„Kolik je vám let, slečno Jano?“ otázala se Bess.

„Je mi devatenáct,“ odpověděla Jana.

„Mně je dvaadvacet. Její Milosti věrně sloužím od svých třinácti let. Proto mám tak vysoké postavení. Brzy zjistíte, že královna je milující a laskavá paní. Všechny hledíme co nejlépe plnit její příkazy ani ne tak z povinnosti, jako spíše z lásky k ní. A král je ten nejmilostivější panovník na světě. Chová se k nám ke všem velice přátelsky. Ach, to mi připomíná – mladí pánové jsou v královských komnatách vždy vřele vítáni. Královna je ráda, když přicházejí, a neodrazuje je od toho, aby se nám, mladým dámám, dvořili, pokud se chovají jako náležití společníci. Pokud by vám ale některý z nich nabídl manželství – případně přišel s nějakou méně počestnou nabídkou –, musíte o tom královnu okamžitě uvědomit, neboť v případě jakéhokoli skandálu by jeho stín dopadl i na ni.“

„Samozřejmě,“ souhlasila Jana.

„Teď vás tu zanechám,“ řekla Bess. „Uvidíme se před šestou dole v královských komnatách.“

S bušícím srdcem čekala Jana spolu s devětadvaceti dalšími dívkami v královnině salonku – komnatě s dubovým táflováním upravené jako kaple. Po očku přitom pozorovala své nové družky, dívky a mladé ženy, jež budou od této chvíle součástí jejího každodenního života. Některé se po ní uznale ohlížely, jiné se na ni usmívaly a pro další jako by vůbec neexistovala. Doufala jen, že si mezi nimi najde přítelkyně.

Oltář halilo bohatě vyšívané pallium a přikrov ze zlatohlavu, krucifix byl vykládaný drahými kameny. Před dívkami stály velké dvorní dámy. Sama královna seděla v menším ze dvou křesel stojících čelem k oltáři s nohama spočívajícíma na sametovém polštářku na podlaze, hlavu skloněnou nad misálem.

Vtom Jana zaslechla blížící se kroky a čísi zvučný hlas zvolal: „Ustupte z cesty Jeho Milosti králi!“ A pojednou byl tu – muž, který vládl jejímu krá-

lovství, kam až její paměť sahala: sám král Jindřich, osmý toho jména. Byl přesně takový, jak si ho představovala: vysoký sebejistý muž s narůžovělou pletí, hladce oholený, se zlatavě rusými vlasy a širokými rameny pod bohatě vyšíváním damaškem skvostného kabátce. Všimla si, že má římský nos, od kořene dolů maličko vyklenutý, a pronikavě modré oči. V doprovodu svých pánů a členů tělesné stráže vtrhl rázným krokem do kaple, prošel okolo ukládnějších se dam, pozvedl královnu z hluboké úklony a políbil jí ruku. Poté oba společně poklekli a královnin kaplan začal sloužit mši.

Jana klečela s ostatními dámami a nemohla uvěřit, že pouhých pár kroků od ní se na kolenou modlí král Anglie.

Po bohoslužbě doprovodil Jindřich královnu zpět do jejích komnat a dvorní dámy je ve dvojicích následovaly. Jana se ocitla vedle hezké mladé ženy s modrýma očima a neposednou kadeří vlnitých vlasů, jež jí vyklouzla zpod čepce. Usmála se na Janu.

„Jmenuji se Margery Horsmanová,“ zašeptala.

„Jana Seymourová,“ opověděla šeptem Jana.

„Král se možná na chvilku zdrží,“ pronesla tiše Margery. „Měli by vás představit.“

Janě se prudce rozbušilo srdce.

„Slečno Jano Seymourová,“ oslovil ji král Jindřich, když se zvedla z úklony, a uznale se na ni ze své výšky zadíval svýma ocelově modrýma očima. „Věřím, že budete Její královské Milosti dobře sloužit a že se vám bude u dvora líbit.“

„Udělám, co bude v mých silách, Milosti,“ ujistila ho Jana.

Král laskavě přikývl a přijal pohár vína, který mu přinesla jedna z dvorních dam. Brzy se ocitl obklopen ženami, jež na něho vrhaly obdivné pohledy, rozprávěl s nimi a žertoval, zatímco královna se na všechny usmívala ze svého křesla. Jana stála nesměle vedle Margery Horsmanové a čekala, až na ni král opět promluví. Ten se však dlouho nezdržel. Odložil pohár s rozpitým vínem, rozloučil se, políbil manželce ruku a odešel. Dámy si vyměnily významné pohledy a královna pojednou vypadala sklíčeně.

„Ona tu zas není,“ pronesla kterási dáma polohlasem.

„Taková neúcta!“ sykla jiná.

Jana žasla, že se vůbec někdo odváží chovat ke královně tak neuctivě. A vrátilo jí hlavou, kdože opět chybí.

Zatímco byli na nešporách, sloužící prostřeli v královnině soukromé kom-

natě tabuli pro čtyři osoby a rozložili na ní oslnivě se lesknoucí zlaté a stříbrné nádoby. Opodál už čekali číšníci s ubrusky a konvicemi vína. Jakmile se královna se třemi ze svých dvorních dam usadila, ostatní ženy se uklonily a odešly přes přijímací komnatu do předpokoje, kde už na ně čekali úředníci královniny domácnosti, kteří stáli na svých místech u hlavního stolu i v čele dvou dalších tabulí stojících v pravých úhlech k té hlavní. Ty dvorní dámy, kterým se nepoštětilo obdržet pozvání k večeři s královnou, usedly podle své důležitosti vedle nich a u vzdálenějších konců stolů se usadily královniny dívky a komorné. Tehdy Margery Horsmanová Janě prozradila, že komorníci, dvěrníci a pážata jedí vždy ve velké síni s ostatním nižším služebnictvem královniny domácnosti.

Po tichém životu na vzdáleném Wulfhallu už toho bylo na Janu trochu příliš a ona se vroucně modlila, aby se tu dobře zavedla. Zčistajasna jí blesklo hlavou, jak jí kdysi Thomas nepříliš lichotivě řekl, že lidi odrazuje svým upjatým výrazem, ale ona byla vychována k cudnosti – k tomu, že má mít neustále sklopené oči a rezervované chování. Pozorovala ostatní dívky, jež si také počínaly jaksepatří, ale zároveň živě rozprávěly, hodně se smály a sebevědomě se usmívaly.

U stolu seděla vedle dvojčat, která se jí se silným španělským přízvukem představila jako Isabel a Blanche de Vargas. Tyto ženy měly olivově zbarvenou pleť a byly také mnohem starší než ona, ale chovaly se k ní přátelsky.

„Přišly jsme před pětadvaceti lety s Její Milostí ze Španělska,“ vysvětlila Blanche. „Od té doby jsme s ní.“

„Musí to být velmi laskavá paní, že si zasluhuje tak oddanou službu,“ řekla Jana.

„Je to ta nejlepší paní, jakou si kdo může přát,“ ujistila ji Isabel.

„A co vy, slečno Jano? Kde vy jste doma?“ otázala se Blanche, zatímco číšníci pokládali na stůl králičí kousky v husté omáčce a po nich přineli na stůl jakousi rybu pečenou na roštu. Všechny dámy si nakládaly krmi na talíře. Jídlo bylo dobré a bylo ho i dost, ale zdaleka ne tolik a v tak skvělé kvalitě jako to, jež doma podávala matka. Při vzpomínce na členy rodiny, jak sedí v Široké komnatě nad chutnou večeří bez ní, najednou Janě uvízlo sousto v krku a zaplavil ji hluboký stesk po domově.

„Ve Wiltshiru,“ odpověděla a dál se už nešířila z obavy, aby se nerozplakala.

Velmi hezká dívka, která seděla naproti ní, se předklonila a zadívala se na ni. „A co váš otec? Kdo je to?“

Jana polkla. „Sir John Seymour,“ řekla a snažila se dostat opět chuť na jídlo, které si naložila na prkénko před sebou, ale skoro se ho nedotkla.

„Slouží u dvora?“

„Sloužil,“ řekla Jana. „A významně se uplatnil za králových tažení do Francie. Teď je ale šerifem a smírčím soudcem ve Wiltshiru. Můj bratr Edward je nejvyšším štolbou vévody z Richmondu.“

Zdalo se, že to na hezkou dívku udělalo dojem. „Joan Champernowneová, k vašim službám, slečno Seymourová,“ řekla a podala Janě přes stůl ruku. „A tohle je Dorothy Badbyová,“ dodala a otočila se k dívce s pěknými vlasy, která vypadala jako panenka a seděla hned vedle ní. I Dorothy si s Janou potřásla rukou a usmála se na ni.

„Mám sestru, která se taky jmenuje Dorothy,“ řekla jí Jana.

Jak tak rozprávěla s dívkami okolo sebe a vyměňovaly si poznatky o svém původu a rodinách, snažila se Jana nemyslet moc na domov. Většina dívek pocházela stejně jako ona z rytířského stavu, až na sestry Vargasovy, jejichž otec býval vysoce postaveným úředníkem španělského dvora.

„Bess Chambersová vypadá mile,“ odvážila se podotknout.

„Je příjemná,“ souhlasila Joan. „Každý ji tu má rád. Je spravedlivá a otevřená. Se vším za ní můžete přijít, pokud vás něco tíží.“

Janinu pozornost stále častěji upoutávala rázná mladá žena s pronikavým hlasem na druhém konci stolu.

„Slečna Nan Stanhopeová,“ poznamenala Joan s lehkým úšklebkem, když si všimla, jak se Jana ohlíží přes celou místnost tam, odkud se nesl hlasitý smích. Sestry Vargasovy jen zavrtěly hlavami.

„Její namyšlenost a pýcha jsou nesnesitelné,“ ušklíbla se Blanche.

„Je nemožná,“ dodala polohlasem Isabel.

Nan Stanhopeová byla jen o pár let starší než Jana. Měla zlatavě hnědé vlasy, špičatou bradu, jež svědčila o nemalém odhodlání, třešňově rudé rty a oči posazené daleko od sebe. Svým způsobem byla i přitažlivá, ale žádná velká kráska to nebyla. Právě zertovně rozprávěla s jistým mladým mužem, který seděl vedle ní, ale když si uvědomila, jak na ni Jana zírá, zamračila se.

„Není vůbec oblíbená,“ vysvětlovala Joan. „A není radno zkřížit jí cestu. Má velmi výbušnou povahu.“

„Vypadá, že je ráda středem pozornosti,“ poznamenala Jana.

„To není jediná,“ ušklíbla se Blanche.

„Pst,“ napomenula ji Joan. „Tady ne!“

Jana zkusila pozřít další sousto králíka. Předešlá slovní výměna ji zaujala. „Mluvíte snad o osobě, která dnes u královny chyběla?“ otázala se tiše. „Slyšela jsem, jak se o ní někdo zmiňuje, když jsme odcházely z královniny soukromé komnaty.“

Blanche de Vargas se k ní naklonila. „Řeč byla o jisté dvorní dámě, která tu dnes večer nebyla. O slečně Anně Boleynové.“

Joan se zachmuřila. „Už brzy se s ní setkáte, Jano.“

Jana stála a pozorně sledovala, jak se dámy i dívky hbitě otáčejí kolem královny, rozvazují jí tkanice, rozepínají háčky, vrstvu po vrstvě jí svlékají jednotlivé kusy oblečení a nakonec ji oblékají do noční košile z nejjemnějšího hedvábí s černou výšivkou u krku a obou zápěstí. Když jí potom pomohly do damaškového županu zavázaného těsně u hrdla pentlí, nařídila Bess Chambersová Janě, aby královně rozčesala vlasy. Ty byly – když jí je dámy uvolnily zpod čepce a rozpletly – velmi dlouhé a měly barvu vybledlé mědi. Zatímco Jana jejich zvlněné prameny opatrně rozčesávala, povšimla si, že místy již šedě prokvétají.

Královna se na ni usmála. „Máte jemné ruce, slečno Jano,“ poznamenala. „Musíte mi zítra zase rozčesat vlasy.“

Janě neuniklo, jak po tváři Nan Stanhopeové přelétl stín nelibosti i jak se ostatní dámy ani nesnaží zakrýt škodolibý úsměv. Srdce se jí sevřelo. Nechtěla si hned první den udělat nepřítele.

Když někdy kolem půlnoci vyšla po schodech do dívčí ložnice, byla úplně vyčerpaná. Připadalo jí neuvěřitelné, že ještě ráno vyjžděla s Edwardem z Maidenheadu. Tolik se toho za ten den přihodilo. To poslední, oč stála, bylo zjištění, že postel Nan Stanhopeové stojí pouze ob jedno lůžko od ní.

„Mezi vámi dvěma spí Frideswide Knightová,“ pronesla Margery na vysvětlenou. „To je Nanina komorná a její stín. Je jí neustále v patách a vždy po ruce. Chcete, abych vám rozšněrovala živůtek, Jano?“

„To by od vás bylo laskavé.“ Ale jak tam tak Jana stála, zjevila se vedle ní Nan Stanhopeová a obořila se na ni.

„Kdo si myslíte, že jste, vy šedá myško, že na mě po celou dobu večere pohrdavě zíráte a potom se zmocníte mého úkolu u královny?“

„Nechtěla jsem vás urazit,“ bránila se Jana.

„To já jsem ji požádala, aby královně rozčesala vlasy,“ pronesla tiše Bess.

„Česat královnou je výsadou těch, kdo jsou ve službě delší čas, jak byste měla

vědět,“ odsekla Nan Stanhopeová. „Sloužím Její Milosti už šestnáct let a ne- nechám si svoji výsadu vzít.“

„Za těch šestnáct let, co jste tady, jste už možná mohla zjistit, že služby příděluje dáma pověřená dohledem nad ženskými pokoji,“ uzemnila ji Bess. „Jen jsem slečně Janě dala příležitost, aby ukázala, co dovede, a jestli královna bude chtít, aby ji česala i zítra, pozítří a tak dál. Možná byste si měla jít stěžovat jí.“

Nan zaplálo v očích. „Asi to udělám. A třeba jí taky naznačím, že sloužím déle než vy, a právo udělovat tady rozkazy mám tudíž já.“

„Chraň Pánbůh,“ zvolala pohrdavě Dorothy. „Jen se na sebe podívejte a hned pochopíte, proč byla povýšena Bess!“

„Zmlkňte!“ utrhla se na ni Nan.

„Přisámbůh, slečno Nan, jste namyšlenější než sám Lucifer,“ zvolala Blanche de Vargas.

„Pak byste se měla bát mých vidlí,“ odsekla Nan. „Frideswide, podej mi župan.“

„Jděte už spát,“ nařídila Bess. „Všechny!“

Jana se pomodlila, zhasla svíci a vyčerpaně ulehla. Měla pocit, že unikla konfliktům doma, jen aby zabředla do mnohem malichernějších u dvora. Dej Bůh, aby to tak nebylo pořád. Koneckonců většina dívek se k ní chovala přátelsky. Oblíbila si Margery, Joan i Dorothy a Bess Chambersová byla stejně laskavá, jako byly sestry Vargasovy milé. Uvažovala, jaká je asi ta nepřítomná Anna Boleynová. Dosud neměla příležitost se na ni někoho zeptat. Jedinou nepřijemnost prozatím vyvolala Nan Stanhopeová. Jana se proto rozhodla, že se jí bude napříště vyhýbat. Matka vždycky říkávala, že potíže si člověka najdou, pokud je bude sám vyhledávat. Při pomýšlení na matku propukla v tichý pláč, který ji ukoľbal k spánku.

Ze spánku ji vytrhl tichý šramot kdesi poblíž. Ještě stále byla tma. V hlubokém šeru rozeznala postavu, jak se potýká s oblečením, z něhož se snažila vysvléct, a nakonec vklouzává na prázdné lůžko vedle ní. Nepochybně tajemná Anna Boleynová, blesklo Janě hlavou. Kde asi byla? pomyslela si. Spánek byl však příliš neodbytný, než aby o tom uvažovala moc dlouho. Otočila se a zavřela oči.

Následujícího rána se s trhnutím probrala z nejhlubšího spánku a chvíli nevěděla, kde je. Uviděla Bess, jak třese Annou Boleynovou a snaží se ji probudit. Dívčin polštář zakrývala spousta dlouhých tmavých vlasů. Při pohledu na